

مختارات من السنة

مع تراجم الرواة والفوائد العلمية لثمانين حديثاً

80 హదీసుల వివరణ మరియు హదీసు ఉల్లేఖకుల క్లుప్త పరిచయం

Telugu
تلغو

మూలం
డాక్టర్ ముహమ్మద్ ముర్తజా బిన్ ఆయేష్ ముహమ్మద్

అనువాదం
మొహమ్మద్ అసదుల్లా ఉమరి

పునర్విదారకులు
ముహమ్మద్ సాబిర్ , ముహమ్మద్ యూసుఫ్ పాషా

Telugu
تلغو

مختارات من السنة

مع تراجم الرواة والفوائد العلمية

لثمانين حديثاً

تأليف

الدكتور/ محمد مرتضى بن عائش محمد

ترجمة

الداعية جمال محمد أحمد

This book is the property of the Osoul Center. Permission is granted for it to be stored, transmitted, and published in any print, electronic, or other format – as long as the Osoul Center is clearly mentioned on all editions, no changes are made without the express permission of the Osoul Center, and a high level of .quality is maintained

532 442 504 +966

4900 445 11 +966

0126 497 11 +966

P.O.BOX 29465 Riyadh 11457

osoul@rabwah.com

www.osoulcenter.com

తొలి పలుకులు

ఇస్లాం ఇహాపరలోకాలలో శుభాలను కలిగించే ధర్మం, ఇది వ్యక్తిగత మరియు సామాజిక జీవితాలకు శుభప్రదమైన మార్గాలను చూపుతుంది, మానవ జీవితాల నుండి అధర్మాన్ని, అనైతికతను రూపు మాపుతుంది. ఈ రోజు ప్రపంచంలో మనిషి తన అవివేకం మరియు మూర్ఖత్వంతో కొనసాగిస్తున్న దుర్మార్గం, దుర్మీతి వల్ల ఈ ప్రపంచంలో వేగంగా శాంతి అనేది తరిగిపోతూ వస్తున్నది, దీనంతటికీ కారణం మనిషి యొక్క ఆత్మకు సత్య ధర్మమైన ఇస్లాం యొక్క నిజమైన జ్ఞానం మరియు మార్గ దర్శకత్వం చెరక పోవడమే. అందుకని ఈ ధర్మ జ్ఞానాన్ని సోదర సోదరీమనులందరూ అంది పుచ్చుకోవాలని మరియు ఇతరులకు అందజేయాలని కోరుతున్నాము, ప్రవక్త మొహమ్మద్ (స) వారు మనకోసం మనమధ్య ఈ జ్ఞానాన్ని తీసుకొని వచ్చారు, వారి (స) ప్రవచనాలలో కొన్నింటిని ఎంపిక చేసి మీముందు ఉంచడం మా గౌరవంగా భావిస్తున్నాము, ఇవి మన కర్మలను, సంకల్పాలను మరింత పతిష్ఠపరుస్తాయి.

ప్రియమైన పాఠకులారా ! సున్నత్ అంటే ఏమిటి? ప్రవక్త మొహమ్మద్ (స) వారి హదీసునే సున్నత్ అంటారు. ప్రవక్త (స) వారి ప్రవచనాలు, క్రియలు మరియు విభిన్న ప్రరిస్థితుల ద్వారా అందిన సందేశాల సమ్మేళనాన్నే హదీసు అంటారు, సాధారణంగా మేము హదీసును కూడా సున్నత్ అని అంటుంటాము.

ఈ పుస్తకంలో తెలుప బడిన ప్రయోజనాలను ప్రముఖ ఇస్లామీయ విద్వాంసులు ఇమామ్ షర్ఫుద్దీన్ యహ్యా బిన్ షర్ఫ్ నవవి (ఇమామ్ నవవి), హఫీజ్ బిన్ హజర్ అల్ అస్కలాని (ఇబ్న్ హజర్), మరియు అల్లామా అల్ బస్సామ్ వారి పుస్తకాల నుండి కూడా తీసుకోబడ్డాయి. ఇస్లాంకు వీరు చేసిన సేవకు అల్లాహ్ వారికి ఘనమైన ప్రతిఫలం ఇవ్వగాకా. ఆమీన్

ఈ పుస్తకం ద్వారా ఇస్లాం సందేశ ప్రచారం (దావా) మరియు ఇతర జ్ఞాన సంబంధ విషయాలను కూడా తెలుసుకునే ప్రయత్నం జరిగింది. అల్లాహ్ వీటిని అంగీకరించు గాకా ఆమీన్ !

ఈ చిరు పుస్తకంలో పొందు పరచిన హదీసులలో సహీహైన్ (బుఖారి, ముస్లిం) లేదా ఈ రెండిటిలో ఏదో ఒక దాని నుంచి వచ్చిన హదీసుల యొక్క విశ్వసనీయత పై అందరి సమ్మతం ఉంది, అయితే మిగిలిన నాలుగు హదీసు పుస్తకాలు అనగా సునన్ అర్బా (అబూ దావూద్, తిర్మిజి, నసాయి మరియు ఇబ్న్ మాజా) నుంచి వచ్చిన హదీసుల ప్రామాణికత సమాచారాన్ని అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారి నుండి తీసుకోవడం జరిగింది. సునన్ తిర్మిజి విషయంలో ఇమామ్ తిర్మిజి వారి సమాచారాన్ని కూడా తీసుకోవడం జరిగింది ఎందుకంటే వారు హదీసుల ప్రామాణికతకు సంబంధించి పరిజ్ఞానం మరియు

సమర్థత కలిగిన వ్యక్తులలో ఒకరు కాబట్టి. అల్లాహ్ ఈ పుణ్య పురుషులపై తన కరుణా కటాక్షాలను కురిపించుగాకా! అమీన్ .

హదీసుల ఎంపికలో విశ్వాసాలు, ఇస్లామియా చట్టాలు(షరీఅత్) మరియు నైతిక అంశాలకు చెందిన వాటిని ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం జరిగింది, 1436 లో జరిగే పోటీలో అందరూ దీనినుండి ప్రయోజనం పొందాలనే ఉద్దేశంతో మా ఐదు పోటీ విభాగాల్లో కూడా ఈ హదీసులను చేర్చడం జరిగింది.

ఈ పుస్తకంతో అందరికీ ప్రయోజనం చేకూరాలని, ఇది విజయం సాధించాలని అల్లాహ్ ను వేడుకుంటున్నాము.

గౌరవ నీయులైన షేక్ ఖాలిద్ బిన్ అలీ ఆబా ఖైల్ (రియాద్ లోని రాబ్వా 'మక్తబ్ దావా' యొక్క డైరెక్టర్) వారిని కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము, ఈ పనిలో వీరు మాకు అమూల్యమైన సలహాలను ఇచ్చి మాకు మార్గదర్శకం చేసారు.

అలాగే గౌరవనీయులైన నాసిర్ బిన్ ముహమ్మద్ అల్ హువైష్ (మక్తబ్ జాలియాత్ లోని ఇస్లాం ప్రచార శాఖ డైరెక్టర్) వారిని కూడా మనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము వీరి నిరంతర ప్రోత్సాహం మరియు చొరవ వల్ల ఈ పుస్తకం చాలా భాషలలో అనువాదం చేయబడింది, ఈ పోటీలు వీరి వల్లే నడుస్తున్నవి అంటే ఇందులో అతిశయోక్తి లేదు.

ఈ విషయంలో మాకు విలువైన సలహాలు ఇచ్చి ప్రోత్సహించిన వారందరికీ, ప్రత్యేకించి మా విభాగంలోనే మాతో పాటు పనిచేస్తున్న మా సహోద్యోగులందరికీ హృదయ పూర్వకంగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము అలాగే మా ఆఫీస్ సెక్రెటరీ గౌరవనీయులైన అబ్దుల్ అజీజ్ మద్'ఊఫ్ మగ్రిబీ గారు ఇచ్చిన సహకారానికి కూడా మా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము.

ఈ మా సహోదరులందరికీ ఇస్లాం మరియు ముస్లిముల తరుపున ఇహపర లోకాల శుభాలు అందాలని అల్లాను వేడుకుంటున్నాము.

వ సల్లల్లాహు వసల్లమ అలా నబియ్యినా ముహమ్మదీన్ వ అలా ఆలీహీ వ అన్'హాబీహీ, వ అత్తాయిహీ, వల్'హండుల్లిహీ రబ్బీల్ ఆలమీన్.

దక్షార్ ముహమ్మద్ మూర్తజా బిన్ ఆయెష్ ముహమ్మద్.

01

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ٤١ - (٢٦)).

ఉస్మాన్ (రదియల్లాహు అన్-హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: ఎవరైతే చనిపోయేటప్పుడు అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధ్యదైవం లేదు అనే జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉంటాడో అతను స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు.

(సహీ ముస్లిం: హదీసు నెంబరు 41-(26)).

❁ ఈ హదీసు యొక్క ఉల్లేఖకులు:

ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ (రదియల్లాహు అన్-హు): వీరి పూర్తి పేరు ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ బిన్ అబీల్-ఆస్ అల్ కరషి, వీరు మక్కా నగరంలో ఆమ్'అల్-ఫిల్ (ఎనుగుల సంవత్సరం)కు ఏడు సంవత్సరాల తరువాత జన్మించారు.

(ఆమ్'అల్-ఫిల్ అనగా దైవగృహమైన కాబాను కూల్చివేయడానికి అబ్రహా అనే రాజు ఏనుగులతో కూడిన సైన్యంతో దాడి చేయడానికి వచ్చి చిన్న చిన్న పిద్దుకల ద్వారా అల్లాహ్ ఇచ్చిన శిక్షకు అతడు మరియు అతడి పూర్తి సైన్యం నెలకొరిగింది, ఈ దాడి జరిగిన సంవత్సరాన్నే ఆమ్'అల్-ఫిల్ (ఎనుగుల సంవత్సరం) అంటారు).

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ప్రవక్త అయిన కొన్నాళ్లలోనే వీరు ఇస్లాం స్వీకరించారు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తరువాత ఉన్న నలుగురు ఖులాఫా- ఏ-రాషిదీన్'లో వీరు మూడవ వారు.

మొదటగా హబ్షా వైపు వలస వెళ్ళినవారిలో వీరు ఒకరు, ఆమె భార్య మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి కుమార్తె అయిన రుకయ్యా వారితో వీరు హబ్షాకు హిజ్రత్ చేశారు, వీరు ధనవంతులుగా ఉన్నారు, తన ధనంతో ఇస్లాంకు అన్నీ విధాలుగా సహాయాన్నందించారు, ఇస్లాం సైన్యం కోసం 950 ఒంటలను, 50 గుర్రాలను, సమకూర్చారు. ముస్లిములు నీళ్ళ కొరతతో కటకట లాడుతున్నప్పుడు 'రోమా' అనే బావిని ఇరవైవేల దిర్రాహంలకు కొని ఇచ్చారు.

ప్రవక్త వారి మసీదు అయిన మస్జిద్ ఏ నబవిను విస్తరించవలసి వచ్చినప్పుడు ఇరవై ఐదు వేల దిర్రాహంలు దానం చేశారు, ఖలీఫా ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్-హు) వారి మరణాంతరం హిజ్రీ శాఖం 23 నా ఖలీఫాగా నియమింపబడ్డారు, జమచేసి ఉన్న ఖురాన్ యొక్క కొత్త ప్రతులను వ్రాయించి పలుప్రాంతాలకు వ్యాపింపజేశారు. వీరి హయాంలో ఆసియా మరియు ఆఫ్రికా దేశాలపై విజయం సాధించడం జరిగింది. వీరి ద్వారా మొత్తం 146 హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి.

హిజ్రీ శఖం 35లో తన 90వ లేదా 80వ ఏటా కొందరు ముప్పురులు చేసిన దాడిలో దైవమార్గంలో ప్రాణాలు కొల్పాయారు.

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఎటువంటి బహుదైవారాధన చేయకుండా మరణించే వరకూ ఏకదైవారాధన మీదే ఉంటే అటువంటి వ్యక్తికి స్వర్గం దక్కుతుంది.
2. ఒక విశ్వాసి తన జీవితంలోని అన్నీ సందర్భాలలో ఏకదైవారాధన విశ్వాసాన్ని విడువకూడదు. తన ఆలోచనలలో, సంకల్పాలలో, మాటల్లో, చేతల్లో, అంతరంగా, బాహ్యంగా అన్నివిధాలుగా ఏకదైవారాధనా(తౌహీద్) విశ్వాసం పరిష్కం గా ఉంచుకోవాలి.
3. ఏకదైవారాధనను నష్టం కలిగించే వాటి నుండి ప్రతి ముస్లిము దూరంగా ఉండాలి.

02

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «مَنْ قَرَأَ بِأَلْفَيْتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةِ كَفَرَاتٍ» (صحیح البخاری، رقم الحديث 5009، وصحيح مسلم، رقم الحديث 2061 - (808)، واللفظ للبخاری).

అబూ మస్'ఉద్ వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు : సూరా బక్రాలోని చివరి రెండు ఆయతులను ఎవరైతే చదువుతాడో అతనికి అవి సరిపోతాయి (ఆ రాత్రికి).

(సహీహ్ బుఖారి, హదీసు నెంబరు 5009, సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 256- (808) ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు బుఖారీకు చెందినవి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క ఉల్లేఖకులు:

అబూ మస్'ఉద్ ఉక్బ బిన్ అమ్మీ అబూ మస్'ఉద్ అల్ అన్సారి. 'ఉక్బయే సానియా'లో పాలుపంచుకున్న వారిలో అందరికన్నా పిన్న వయసు కలిగి ఉన్నారు, ఆ తరువాత అన్ని సందర్భాలలోనూ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారికి తోడుగా ఉన్నారు. తరువాత కాలంలో కూఫాలో స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకున్నారు. వీరి తరువాత సిఫ్ఫీన్ యుద్ధ సమయంలో అలీ రదియల్లాహు అన్హు కూడా కూఫా చేరుకున్నారు. వీరు మొత్తం 102 హదీసులను ఉల్లేఖించి ఉన్నారు. హిజ్రీశకం 41 లో వీరు గతించారు. వీరు మరణించిన సంవత్సరం విషయంలో వేరే విధంగా కూడా చెప్పబడి వుంది.

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ప్రతిరోజూ రాత్రి సూరా బక్రా యొక్క ఈ రెండు ఆయతులు చదువుతుండడంవల్ల జీవితంలో శుభం కలగడంతో పాటు చెడు మరియు కీడు నుండి సురక్షితంగా ఉండగలరు.
2. ప్రతిరోజూ ఈ ఆయతులు చదివే వ్యక్తికి అల్ల పై విశ్వాసం పటిష్ఠమవుతుంది.
3. ప్రతి ముస్లిము ఈ రెండు ఆయతులను కంఠస్థం చేసుకుంటే చాలా మంచిది, ఎప్పుడైనా ఎక్కడైనా చదువుకోవచ్చు.

(۲۸۵-۱) ----- أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ

03

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رضي الله عنه، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: «نَضَرَ اللَّهُ أَمْرًا، سَمِعَ مِنْنا حَدِيثًا؛ فَلَبَّغَهُ؛ فَرُبَّ مُبَلِّغٍ أَحْفَظَ مِنْ سَامِعٍ». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث ۲۲۲، وجامع الترمذي، رقم الحديث ۲۶۵۷، واللفظ لابن ماجه، قَالَ الإمام الترمذي عن هذا الحديث: حسن صحيح، وصححه الألباني).

అబ్దుల్లా బిన్ మస్'ఉద్ రదియల్లాహు అన్'హు వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: నా నుండి అందుకున్న హదీసును ఇతరులకు అందించే వ్యక్తి ముఖాన్ని అల్లా ప్రకాశవంతం చేయుగాకా! (ఎందుకనగా) నేర్చుకునేవాడు బహుశా నేర్పించేవాని కన్నా బాగా గుర్తుంచుకునే అవకాశం ఉంది.

(సునన్ ఇబ్నెమాజా, హదీసు నెంబరు 232, జామే తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 2657, ఈ హదీసులోని వాఖ్యలు ఇబ్నెమాజాలోనివి. ఇమామ్ తిర్మిజీ ఈ హదీసును హాసన్, సహీహ్ అని తెలిపారు, నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ప్రామాణిక, విశ్వసనీయ హదీసులను ప్రచారం చేసే వారికి ఇహపర లోకంలో అల్లా ఉన్నతమైన స్థానం ప్రసాదించడంతో పాటు తీర్పుదినాన స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు.
2. సహీ హదీసుల విషయంలో సత్సంకల్పం మరియు విశ్వాసపాత్రంతో వ్యవహరించేవారికి ఈ హదీసులో పేర్కొన్నట్లుగా ప్రవక్త వారి ఈ దుఆకు అర్హులై స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు.

3. అన్ని రకాల వనరులు మరియు సాధనాలు వినియోగించి ప్రామాణిక హదీసులను అందరికీ వ్యాపింప జేయాలని ఈ హదీసులో ప్రోత్సహింపబడుతున్నది.

04

عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا تَقُولُوا: مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ؛ وَلَكِنْ قُولُوا: مَا شَاءَ اللَّهُ، ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ». (سنن أبي داود، رقم الحديث ٤٩٨٠، وصححه الألباني).

హుజైఫా (రదియల్లాహు అన్-హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: అల్లా మరియు ఫలానా వ్యక్తి తలచాడు అని చెప్పకండి, దానికి బదులుగా ఇలా అనండి: “అల్లా తలచాడు, ఆపై (తరువాత) “ఫలానా వ్యక్తి తలచాడు”.

(సునన్ అబూదావూద్ , హదీసు నెంబరు 4980, అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

✽ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. బహుదైవారాధనా సంబంధమైన అన్నీ రకాల ప్రభావాలనుండి స్వచ్ఛమైన ఏకదైవారాధన విశ్వాసాన్ని కాపాడుకోవాలని నొక్కి చెప్పబడినది.
2. ఈ ప్రవచనంతో స్పష్టమయేదేమంటే అల్లా ఏకైకమైన మరియు ఎటువంటి అక్కర(అవసరం) లేనివాడు. అతని నామాలు, గుణగణాలు, ఆదేశాలు మరియు క్రియలలో వేరెవరి జోక్యం లేదు.
3. అల్లా యొక్క ఏకత్వానికి విరుద్ధంగా వెళ్ళే ఏ పదాన్ని కూడా వినియోగించకూడదని దీనిలో స్పష్టపరచబడినది.

05

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا سَأَلَتْ عَمَّا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدْعُو بِهِ اللَّهُ؛ قَالَتْ: كَانَ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ، وَمِنْ شَرِّ مَا لَمْ أَعْمَلْ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ٦٦ - (٢٧١٦)).

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్-హు)వారి ఉల్లేఖనం: అల్లాతో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి వేడుకోలు గురించి ఆమెను అడగడం జరిగింది. దానికి వారు (ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్-హు) ఇలా సమాధానమిచ్చారు: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు అల్లాతో ఇలా వేడుకునేవారు: “ఓ అల్లా నేను చేసిన క్రియల కీడునుండి మరియు నేను చేయని క్రియల కీడునుండి నేను నీ శరణు .“వేడుకుంటున్నాను

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 66-(2716)).

❁ ఈ హదీసు యొక్క ఉల్లేఖకులు:

ఉమ్మూల్ ముమిన్సీన్ (విశ్వాసుల మాతృమూరి) అయిన ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్హా): ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి ఆప్టమిత్రులు, పురుషులలో ఇస్లాం స్వీకరించిన మొదటి వ్యక్తి, ఇస్లాం యొక్క మొదటి ఖలీఫా అయిన అబూ బక్ష్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి కుమార్తె. మదీన హిజ్రత్ కు ముందే వీరిని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పెళ్లాడారు, అందరికన్నా ఎక్కువగా ధార్మిక జ్ఞానం, వివేకం కలిగి ఉన్నారు, ధార్మిక విషయాలు వివరించేటప్పుడు దానికి సంబంధించి మంచి పాయింట్స్ వివరించి చెప్పేవారు, పెద్ద పెద్ద సహాబీలు సైతం ఏమైనా ధర్మ సందేహాలు తలెత్తినప్పుడు ప్రశ్నలను వీరి వద్దకు పంపించేవారు, బీదవారి విషయంలో ఎంతో ఉదారంగా ఉండేవారు, దాన ధర్మాలు ఎక్కువగా చేసేవారు, ధాతృత్వ మనస్సు కలిగిఉండేవారు.

వీరి ద్వారా చాలా హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి, మొత్తం 2210 హదీసులు వీరి ద్వారా ఉల్లేఖించబడినవి, హిజ్రీ శఖం 57 లేదా 58 నా రమదాన్ 17, లేదా షవ్వల్ 17న మంగళవారం రాత్రి మరణించారు, అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వీరి జనాజా నమాజు చదివించారు

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఒక ముస్లిము పాపాలనుండి దూరంగా ఉండాలి ఎందుకంటే పాపాలవల్ల మరిన్ని పాపాలు, చెడు కార్యాలు ఉత్పన్నమవుతాయి.
2. మనిషి చేసే పాపాల కీడు నుండి అల్లాహ్ యొక్క శరణు వేడుకోవాలని ఈ హదీసులో ప్రోత్సహింపబడినది.
3. ఈ లోకంలో సర్వస్పృహితులకు అల్లాహ్ తప్ప మరే శరణు లేదని స్పష్టపరచబడినది.

06

عَنْ عَائِشَةَ ۖ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُحْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةً الصَّائِمِ الْقَائِمِ». (سنن أبي داود، رقم الحديث ٤٧٩٨، وصححه الألباني).

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్హా) వారి ఉల్లేఖనం: ఒక ఉపవాసి తన ఉపవాస సమయమంతా నుంచోని పూర్తిచేస్తే ఎంత ఉన్నత స్థాయిలో ఉండగలడో ఒక విశ్వాసి తన సత్ప్రకర్తన ద్వారా ఆ ఉన్నత స్థితిలో ఉంటాడు.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 4798, నాసురుద్దీన్ అల్బాని వారు ఈ హదీసును సహీహ్గా నిర్ధారించారు)

سبق ذكر الراوي في الحديث برقم ٥.

14

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. సత్ప్రవర్తనకు మరియు విశ్వాసానికి చాలా దగ్గర సంబంధం ఉంది, కావున ఒక ముస్లిము మనస్సులో విశ్వాసము ఎంత సౌందర్యంతో కూడుకొని ఉంటుందో అతని ప్రవర్తన కూడా అంతే సౌందర్యంతో ఉంటుంది. మనస్సులో విశ్వాసం బలహీనంగా ఉంటే అతని ప్రవర్తన కూడా బలహీనంగా, చేదుగా ఉంటుంది. కావున ఈ రెంటి సంబంధం విస్మరించలేనిది.
2. సత్ప్రవర్తన విషయంలో పటిష్ఠంగా ఉండాలని ఈ హదీసులో నొక్కి చెప్పబడినది.
3. సత్ప్రవర్తన, విశ్వాసం మరియు సత్క్రియలు సృష్టికర్త అయిన అల్లాకు దగ్గరవ్వడానికి మంచి సాధనాలు.

07

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا يَكُونُ اللَّعَانُونَ شُفَعَاءَ وَلَا شُهَدَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ٨٥ - (٢٥٩٨)).

అబూ దర్'దా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు: ఎక్కువగా శపిస్తూ ఉండేవారు తీర్పుదినాన సిఫార్సు చేసేవారుగా, సాక్షులుగా చేయబడరు.

(సహీహ్ ముస్లిం , హదీసు నెంబరు 85 - (2598),)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ హదీసు యొక్క వివరణలో కొందరు మోహద్దీసీన్(హదీసు పండితులు) ల వ్యాఖ్యాలు ఈ దిగువన ఇవ్వబడ్డాయి.
 - ఇలాంటి వారి సాక్ష్యం ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో చెల్లదు.
 - దైవ మార్గంలో షహీద్ అయ్యే అవకాశం కూడా ఇటువంటి వారికి దక్కదు.
 - కొందరు విశ్వాసుల సహోదరులు నరకానికి అర్హులైనప్పుడు ఈ

విశ్వాసులు తమ సహోదరులకోసం ప్రళయ దినాన చేసే సిఫార్సు అంగీకరింపబడదు.

2. శాపనార్థాలు పెట్టడం, దుర్భాషలాడడం నుండి ఈ హదీసులో నివారించబడినది, ఎందుకంటే ఇది సత్ప్రవర్తనకు పూర్తి విరుద్ధమైనది.
3. దైవధర్మమైన ఇస్లాం కరుణ, దయ, దైవభీతి, పరస్పర సహాయ సహకారాలు మరియు సత్ప్రవర్తనలతో కూడుకున్నది, శాపనార్థాలు పెట్టడం, దుర్భాషలాడడం వంటి విషయాలకు మరియు ఇస్లాంకు ఎటువంటి సంబంధం లేదు.

08

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا كَانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ إِلَّا شَأْنُهُ، وَمَا كَانَ الْحَيَاءُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ١٩٧٤، وسنن ابن ماجه، رقم الحديث ٤١٨٥، واللفظ للترمذي، قال الإمام الترمذي: هذا حديث حسن غريب، وصححه الألباني).

అబూ దర్'దా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “దేనిలో అయితే అశ్లీలత ఉంటుందో ఖచ్చితంగా అది దానిని అసహ్యంగా మారుస్తుంది, దేనిలోనైతే సభ్యత, సిగ్గు ఉంటుందో ఖచ్చితంగా అది దానిని అందంగా తీర్చిదిద్దుతుంది”.

(జామే తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 1974, సునన్ ఇబ్నుమాజా, హదీసు నెంబరు, 4185, ఈ హదీసులోని పదాలు తిర్మిజీలోనివి, ఈ హదీసు గురించి ఇమాం తిర్మిజీ వారు హాసన్, సహీహ్ అని తెలిపారు. నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఇస్లాం ఎంతో ఔన్నత్యము మరియు సత్ప్రవర్తన కలిగిన ధర్మం, అందువల్లనే ఇటువంటి దుష్ప్రవర్తన నుండి దూరంగా ఉండాలని బోధించబడింది.
2. ఇస్లాం ప్రకారంగా సిగ్గు, బిడీయం అనేవి మేలిమి గుణాలు, ఒక నిజమైన ముస్లిము దీనిని తప్పకుండా కలిగి ఉండాలి.
3. ఈ సిగ్గు, బిడీయం అనేది మనిషిని అల్లాకు విధేయతతో ఉండడం వైపు ప్రోత్సహిస్తుంది మరియు చెడు నుండి దూరంగా ఉంచుతుంది.

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَكَلَ أَوْ شَرِبَ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَ وَسَقَى، وَجَعَلَ لَهُ مَخْرَجًا». (سنن أبي داود، رقم الحديث ٣٨٥١، وصححه الألباني).

మాజీ బిన్ అనస్ వారి తండ్రి ద్వారా ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: భోజనం ముగించిన పిదప (ఈ దుఆ) చదవండి. “అల్-హందు లిల్లాహిల్లాజీ అత్-అమనీ హజా, వ రజఖనీహి, మిన్ గైరి హవ్-లిన్ మిన్నీ వాలా ఖువ్వతిన్” (సమస్త స్తోత్రములు నన్ను తినిపించిన అల్లాకు చెందును, నా ఏ విధమైన కృషి, ఎలాంటి శక్తి లేకుండానే ఆయన నాకు ప్రసాదించాడు).

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 3/347, తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 4/288)

❁ ఈ హదీసు యొక్క ఉల్లేఖకులు:

అబూ అయూబ్ అన్సారీ (రదియల్లాహు అన్-హు): ఖాలిద్ బిన్ జైద్ బిన్ కలీబ్, అబూ అయ్యూబ్ అన్సారీ రదియల్లాహు అన్-హు పేరుతో అందరికీ సుపరిచితులు, వీరు మదీనాలోని ప్రఖ్యాత తెగ ఖజ్రజ్ కు చెందినవారు, బద్ర్, ఊహద్ మరియు ఇతర ప్రఖ్యాత యుద్ధాలలో వీరు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంకు తోడుగా నడిచారు. గొప్ప సహనశీలులు, దైవమార్గంలో పరిశ్రమకు, పోరాటానికి ఎంతో ఇష్టపడేవారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు మక్కా నుండి మదీనా వలస వెళ్ళినప్పుడు వీరి గృహంలోనే నివాసమున్నారు. మస్జిద్ నబవి మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గృహ నిర్మాణం వరకు ప్రవక్తవారు వీరి వద్దనే బసచేశారు.

వీరి ద్వారా మొత్తం 155 హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి, యజీద్ బిన్ ముఅవియా వారి సమక్షంలో జరిగిన కుస్తుంతునియా (ఇస్తాంబుల్ (టర్కీ)) యుద్ధం జరుగుతున్న సమయంలో వీరు మరణించారు, పిదప యజీద్ బిన్ ముఅవియా వారు వీరి జనాజా నమాజు చదివించారు, పిదప కుస్తుంతునియా యొక్క కోటలో ఖననం చేయబడ్డారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. పరిశుభ్రమైన మరియు హలాల్ ఆహారం అల్లా యొక్క గొప్ప అనుగ్రహం మరియు వరం. కావున ప్రతి ముస్లిము అల్లా యొక్క ఇటువంటి సౌభాగా్యలు మరియు అనుగ్రహాలపై అతనికి స్తుతులు మరియు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి.

2. అల్లా ప్రసాదించిన ఈ అనుగ్రహాల విలువను అనుభూతి చెందడం కూడా ఆరాధనలో భాగమే.
3. తన సృష్టికర్త మరియు పోషకుడైన ఆ అల్లాహ్‌ను గుర్తించడం, అతను ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలపై కృతజ్ఞత తెలుపుకోవడం ప్రతి ముస్లిముకు తప్పనిసరి.

10

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ سئلَ: أَيُّ الْكَلَامِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: «مَا اضْطَفَى اللَّهُ لِمَلَأَكَتَهُ أَوْ لِعِبَادِهِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ». (صحيح مسلم، رقم الحديث 84 - (2731)).

అబూజర్ (రదియల్లాహు అన్‌హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిని ఇలా అడగడం జరిగింది : వాఖ్యానంలో ఏ వాఖ్యం ఉత్తమమైనది?(దానికీ) ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు: “అల్లా తన దైవదూతల కోసం లేదా తన దాసులకోసం (ఈ పదాలను) ఎంచుకున్నాడు(అవి) “సుబ్‌హానల్లాహి వబిహందిహి” (అల్లాహ్ పరమపవిత్రుడు(అన్ని రకాల బలహీనతలకు అతీతుడు), సర్వ స్తుతులు ఆయనకే చెందుతాయి.)

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 84-(2731)).

❁ ఈ హదీసు ఉల్లేఖకుని పరిచయం:

అబూజర్ జుద్దబ్ బిన్ జునాదాహ్ అల్ గిఫారీ రదియల్లాహు అన్‌హు ప్రముఖ సహాబీలలో ఒకరు, ఎంతో దయా గుణం కలిగిన వారు, తన దగ్గరున్న ధనాన్నంతా దానం చేసేసేవారు, మదీనాలో ముష్టిగా ఉండి ధర్మసందేహాలకు సమాధానాలు, ఫత్వాలు ఇచ్చేవారు. వీరి నుండి 281 హదీసులు ఉల్లేఖించబడి ఉన్నాయి.

షాం(అప్పట్లో సీరియా మరియు దాని చుట్టుపక్కల దేశాలు కలిపి ఒక దేశంగా ఉండేది) దేశానికి వలస వెళ్లి అక్కడ రజ్జా (మదీనా నుండి రియాద్‌కు వచ్చే మార్గంలో వంద కిలో మీటర్ల తరువాత ఈ ప్రాంతం ఉంది)అనే ప్రదేశంలో నివాసమున్నారు. హిజ్రీ శఖం 31 లేదా 32 లో అక్కడే మరణించారు, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (రదియల్లాహు అన్‌హు) వారు వీరి జనాజా నమాజు చదివారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. “సుబ్‌హానల్లాహి వబిహందిహి” ఈ వాఖ్యం ద్వారా అల్లాహ్ యొక్క పవిత్రత మరియు స్తుతి యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలుపబడినది.
2. దైవస్మరణలో మనస్సు ఎంతో సంతృప్తి మరియు మానసిక తృప్తిని పొందుతుంది.

3. ఎక్కువ దైవ స్మరణ ఈ వాఖ్యం ద్వారా చేయాలని ప్రోత్సహించబడినది.

11

عَنْ عَائِشَةَ ۖ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا يُبْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ۱۸ - (۱۷۱۸)، وصحيح البخاري، رقم الحديث ۲۶۹۷، واللفظ لمسلم).

అయేషా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు: మేము ఆదేశించని వాటి(తమనుతాము కల్పించుకొన్న)పై ఎవరైతే అమలు చేస్తాడో అది తిరస్కరించబడుతుంది.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 18-(1718), సహీ బుఖారి హదీసు నెంబరు 2697, ఈ హదీసులోని పదాలు ముస్లింలొనివి).

سبق ذكر الراوي في الحديث برقم ۵.

 ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ధర్మంలో కొత్త పోకడలను సృష్టించడం అనేది మార్గభ్రష్టతకు దారి తీస్తుంది, ఇటువంటి వాటికి ఇస్లాం ధర్మంలో ఎటువంటి ఆస్కారం లేదు.
2. సృష్టికర్త అయిన అల్లాహ్ యొక్క ఖురాన్ మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి హదీసులపై పరిష్టంగా ఉండాలి, తమ ఇష్టానుసారంగా ధర్మంలో కొత్తపోకడలు తీసుకురాకుండా ఈ ఖురాన్ మరియు హదీసులో ఉన్నట్టుగానే అమలు చేయాలని ఈ హదీసు నొక్కి చెబుతున్నది.
3. ధర్మానికి సంబంధం లేని కొత్త పోకడలలో నిమగ్నమయి ఉండడం అనేది మార్గభ్రష్టత్వం తప్ప మరేమీకాదు.

12

عَنْ أَنَسٍ ۖ قَالَ: كَانَ أَكْثَرُ دُعَاءِ النَّبِيِّ ﷺ: «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» (صحيح البخاري، رقم الحديث ۲۶۸۹، وصحيح مسلم، رقم الحديث ۲۲ - (۲۶۸۸)، واللفظ للبخاري).

అనస్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఈ దుఆ ఎక్కువగా చేస్తూ ఉండేవారు: “అల్లాహుమ్మ రబ్బనా ఆతినా ఫిద్ధునియా హసనతన్ వఫిల్ ఆఖిరతి హాసంతాన్ వఖినా అజాబన్నార్” (“ప్రభూ మాకు ప్రపంచంలోనూ మేలును ప్రసాదించు, పరలోకంలో కూడా మేలును నొసగు, నరకాగ్ని నుండి మాకు విముక్తి నొసగు”) (2-201).

(సహీహ్ బుఖారి హదీసు నెంబరు 6389, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 23- (2688), ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు బుఖారీలోనివి).

✽ హదీసును ఉల్లేఖించిన వారి పరిచయము:

అబూ హంజా అనస్ బిన్ మాలిక్ అల్ అన్నారి రదియల్లాహు అన్హు: ఈ సహాబీ(రదియల్లాహు అన్హు) ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సేవకులుగా ఉండేవారు, హిజ్రీ శకం పూర్వం పది సంవత్సరాలకు మదీనా పట్టణంలో జన్మించారు, చిన్న వయస్సులోనే ఇస్లాం స్వీకరించి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సేవకుడిగా వారు (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గతించే వరకు పదేళ్ళపాటు ఆయన చెంతనే ఉన్నారు, ఆ తరువాత డమాస్కుస్ కు వెళ్ళిపోయారు మరలా అక్కడనుంచి బస్తాలో నివాసమున్నారు. వీరు 2286 హదీసులను ఉల్లేఖించారు. నూరేళ్ళు దాటిన వయసులో బస్తాలో హిజ్రీ శకం 93 లో తన 120వ యేట మరణించారు.

✽ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఇస్లాం ధర్మం ఇహాపరలోకాలలో శాంతి, సౌభాగ్యాలను అందించే ధర్మం. సత్ప్రవర్తన, ధర్మ నియమాలు, విశ్వాసానికి సంబంధించి సరైన జ్ఞానం కలిగినవాడే దీని నుండి ప్రయోజనం పొందగలడు.
2. అన్నిరకాల శుభాలకు ఈ దుఆ వర్తిస్తుంది. ఇస్లాం ద్వారా నిషేధించిన అంశాల నుండి మరియు సందేహస్పద విషయాలనుండి తమనుతాము కాపాడుకోవడానికి ఈ దుఆ ఎంతో ఉపయుక్తమైనది.

13

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «أَحَبُّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ مَسَاجِدُهَا، وَأَبْغَضُ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ أَسْوَاقُهَا». (صحيح مسلم، رقم الحديث ۲۸۸ - (۶۷۱)).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “మసీదులు అల్లాకు అత్యంత ఇష్టమైన ప్రాంతాలు, (దానికి విరుద్ధంగా) బజార్లు అత్యంత అయిష్టమైన ప్రాంతాలు”

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు: 288- (671)).

❁ హదీసును ఉల్లేఖించిన వారి పరిచయము:

ఈ హదీసును ఉల్లేఖించిన సహాబీ అసలు పేరు అబ్దురహ్మాన్ బిన్ సుబ్హ్ అద్దాసి అల్ యమానీ. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం. ఈ సహాబీని “పిల్లిగలవాడు” అని ముద్దు పేరుతో సంబోధించేవారు, ఎందుకంటే ఆయన (ర) ఎప్పుడు ఖాళీ దొరికినా తన పెంపుడు పిల్లితో ఆడుకుంటూ ఉండేవారు (అరబీ భాషలో పిల్లిని ‘హిర్హా’ అని కూడా అంటారు). వీరు (ర) గొర్రెలను కాచేవారు. ఖైబర్ యుద్ధం గెలిచిన హిజ్రీ శకము 7 న ఇస్లాం స్వీకరించారు, తదనంతరం నాలుగు సంవత్సరాలు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి చెంతనే ఉన్నారు. వారు (ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఎక్కడుంటే ఆయన కూడా అక్కడే ఉండేవారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ప్రవచనాలను నేర్చుకోవడంలో అమితమైన ఆసక్తిని కలిగి ఉండేవారు, ఈ విధంగా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి నుండి చాలా హదీసులను కంఠస్థము చేసుకున్నారు, క్రమంగా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి అనుచరుల్లో అందరికంటే ఎక్కువగా హదీసుల ఉల్లేఖకునిగా ఎదిగిన వైనం ఆయనది. అత్యధికంగా 5374 ఉల్లేఖనాలు వీరి(ర) పేరున ఉన్నాయి, దీనికి తోడూ మదీనా పట్టణంలోని పండితులలో ఒకరిగా పేరుగాంచారు, హిజ్రీ శకము 57 లో తనువు చాలించిన పిదప జన్నతుల్ బఖీలో ఖననం చేయబడ్డారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. మసీదులనేవి దైవస్మరణ చేసే ప్రదేశాలు, ఈ దైవస్మరణలో ఐదు పూట్ల నమాజులు అత్యంత ముఖ్యమైనవి.
2. దైవ గృహాలైన మసీదులు ఎల్లప్పుడూ పరిశుభ్రతను మరియు సువాసనలు కలిగిఉండేటట్లు ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి.
3. సాధారణంగా బజారు అనేది మంచి ప్రదేశం కాదు, చాలా సందర్భాలలో అక్కడ అనైతిక పనులు, మోసాలు, అబద్ధాలు వంటివి సర్వసాధారణంగా నడుస్తుంటాయి.

14

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُنُونِ، وَالْجَذَامِ، وَالْبَرَصِ، وَ سَيِّئِ الْأَسْقَامِ». (سنن النسائي، رقم الحديث ٥٤٩٣، سنن أبي داود، رقم الحديث ١٥٥٤، واللفظ للنسائي، وصححه الألباني).

అనన్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా వేడుకొనేవారు: “పిచ్చి, కుష్టు, బొల్లి వంటి వ్యాధులతో పాటు ఇతర చెడ్డ వ్యాధుల నుండి ఓ అల్లాహ్ నేను నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను” (సునన్ నసాయి, హదీసు నెంబరు 5493, సునన్ అబూదావూద్, హదీసు నెంబరు 1554, ఈ హదీసులోని పదాలు నసాయిలోనివి, అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్హానీ వారు దీనిని సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

వ్యాధుల నుండి అల్లా యొక్క శరణు వేడుకోవడం

1. మనిషి జీవితానికి ఎంతో నష్టం కలిగించే తీవ్రమైన వ్యాధులనుండి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు శరణు వేడుకున్నారు, వ్యాధుల నుండి కాపాడుకోవడానికి ఎల్లప్పుడూ మనం అల్లాహ్ ను శరణు వేడుకుంటూ ఉండాలి.
2. ఆరోగ్యం అనేది మహా భాగ్యం, దీనిని కాపాడుకోవడం ప్రతి ముస్లిం యొక్క బాధ్యత. ఎందుకంటే ఆరోగ్యాన్ని పోగొట్టుకుంటే మనిషి తన బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తించలేడు, అల్లా మరియు దాసుల హక్కులను కాపాడుకోలేడు.
3. ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవడం విషయంలో సృష్టికర్త అయిన అల్లా చేసిన నియమాలను గౌరవించాలి, ఆరోగ్య నియమాలను పాఠించాలి, వాటిని కాలరాసి జీవితాలకు నష్టం కలిగించుకోకూడదు.

15

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «صَيَامُ يَوْمٍ عَرَفَةَ، إِنِّي أُحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ٧٤٩، وصحيح مسلم، جزء من رقم الحديث ١٩٦-١١٦٢)، واللفظ للترمذي، وقال الإمام الترمذي عن هذا الحديث: بأنه حديث حسن، وصححه الألباني).

అబూకతాదా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు: “అరఫా రోజు ఉపవాసానికి బదులుగా అల్లాహ్ గత ఒక సంవత్సరం మరియు వచ్చే ఒక సంవత్సరం రెండు సంవత్సరాల పాపాల్ని మన్నిస్తాడని నానమ్మకం”.

(జామీ తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 749, సహీహ్ ముస్లిం 196-(1162), ఈ హదీసులోని పదాలు తిర్మిజీలోనివి, ఇమామ్ తిర్మిజీ ఈ హదీసు గురించి హసన్ అని తెలిపారు, ఇమామ్ నాసిరుద్దీన్ అల్హానీ వారు దీనిని సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క ఉల్లేఖకులు :

అబూ కతాదా బిన్ రబీ అల్'అన్సారీ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారు ప్రముఖ సహాబీలలో ఒకరు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మరియు ముస్లిములతో కలసి చాలా యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు, ప్రయాణ సందర్భంలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారికి ముఖ్య రక్షకులుగా ఉండేవారు.

ఒమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారు వీరిని ఫారస్ దేశంపై యుద్ధానికి వెళ్ళే సైన్యంలో పంపించారు, వీరు ఆ దేశ రాజును స్వయంగా తన చేతులతో అంతమొందించారు.

వీరు మరణించిన తారీకు విషయంలో విభిన్న వాఖ్యాలు ఉన్నాయి. హిజ్రీ శఖం 38 లో చనిపోయారని కొందరంటే హిజ్రీ 54 లో చనిపోయారని మరికొందరు అన్నారు.

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

అరఫా రోజు యొక్క ప్రాముఖ్యత

1. ఈ రోజున ఉపవాసముండాలని హజ్జ్ లో పాల్గొననివారిని ప్రోత్సహించబడుతున్నది.
2. ఈ హదీసులో ప్రస్తావించిన పాపాలు అనగా చిన్న పాపాలు మాత్రమే. ఎందుకంటే పెద్ద పాపాలు ఎంతో ప్రశ్నాత్మాపంతో వేడుకుంటే తప్ప క్షమింపబడవు.
3. పుణ్యకార్యాలు అల్లా వద్ద మనిషి యొక్క స్థాయిని పెంచుతాయి.

16

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «لَا يَصُومُ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، إِلَّا يَوْمًا قَبْلَهُ، أَوْ بَعْدَهُ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ١٩٨٥، وصحيح مسلم، رقم الحديث ١٤٧ - ١١٤٤)، واللفظ للبخاري.

అబూ హురైరా రదియల్లాహు అన్'హు వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: మీలో ఎవరూ కూడా శుక్రవారం రోజున ఉపవాసం ఉండకండి, (శుక్రవారానికి) ఒక రోజు ముందు లేదా తరువాత ఉండండి.

(సహీహ్ బుఖారి హదీసు నెంబరు 1985, మరియు సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 147-(1144), ఈ హదీసులోని వాఖ్యలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

కేవలం శుక్రవారం రోజు మాత్రమే ఉపవాసం ఉండడం సమంజసం కాదు.

1. అయ్యామే బీజ్ (ఫార్జుమి 13,14,15 న ఉండే ఉపవాసాలు) మరియు ఇతర నఫిల్(ఐచ్ఛిక) ఉపవాసాలు ఉంటున్న సమయంలో మధ్యలో శుక్రవారం వస్తుంటే తప్ప ప్రత్యేకించి శుక్రవారమే ఉపవాసం ఉండడాన్ని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు వారించారు.
2. జుమా రోజు దైవనామస్మరణం, ఆరాధన, వేడుకోలు చేసుకునే రోజు కాబట్టి ఈ రోజున ప్రత్యేకంగా ఉపవాసం ఉండకూడదు.
3. జుమా రోజున బయట కార్యక్రమాలను త్వరగా విరమించుకొని ఆరాధనకోసం మసీదుకు రావాలి.

17

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «ثَلَاثٌ دَعَوَاتٌ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْمَطْلُومِ، وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ، وَدَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ». (جامع الترمذي، رقم الحديث 1905، وسنن أبي داود، رقم الحديث 1526، وسنن ابن ماجه، رقم الحديث 2862، واللفظ للترمذي، قَالَ الْإِمَامُ الترمذي: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ، وَحَسَنُهُ الْأَبَانِيُّ).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు: మూడు రకాల వేడుకోళ్ళు తప్పకుండా స్వీకరింపబడతాయి, అందులో ఎటువంటి అనుమానం లేదు(అవి): “పీడితుని శాపం(వేడుకోలు), ప్రయాణికుడి వేడుకోలు మరియు తండ్రి తన సంతానం కోసం చేసే వేడుకోలు”.

(జుమ్ తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 1905, మరియు సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 1536. సునన్ ఇబ్నెమాజా, హదీసు నెంబరు, 3862. ఈ హదీసులోని పదాలు తిర్మిజీలోనివి, ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు ఈ హదీసు గురించి హసన్ అని తెలిపారు, అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్లాస్నీ వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. పీడితుని ఆక్రందన(మజ్ఘమ్'కి బద్దువా): పీడితుడు విశ్వాసి అయినా అవిశ్వాసి(కాఫిర్) అయినా సరే అల్లాహ్ అతని పక్షంలో ఉంటాడు, అతని ఆక్రందనను ఆలకిస్తాడు, స్వీకరిస్తాడు. అన్యాయంగా ఎవరిపైనా దౌర్జన్యాన్ని, అత్యాచారాన్ని అల్లా సహించడు.

2. ప్రయాణికుని వేడుకోలు: ప్రయాణికుని వేడుకోలును అల్లా స్వీకరిస్తాడు, కావున ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. అయితే ప్రయాణికుడు తన ప్రయాణంలో దైవాదేశాలను పారించాలి, ధర్మవిరుద్ధ కార్యాలు చేయకూడదు, అప్పుడే అతని దుఃస్వీకరించబడుతుంది. ఉవ్రా మరియు హజ్ లాంటి దైవమార్గంలో చేసే ప్రయాణంలో అల్లా మీ వేడుకోలును స్వీకరించే అవకాశం చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది.
3. ఒక తండ్రి తన కుమారుని కోసం చేసే వేడుకోలు(దుః)ను అల్లా స్వీకరిస్తాడు. ఎందుకంటే తండ్రికి తన కుమారుడిపై ఉండే ప్రేమ, దయ, కరుణ కారణంగా మనస్సు లోతుల్లోనుండి ఆ దుః వస్తుంది కాబట్టి అల్లా దానిని స్వీకరిస్తాడు, ఇందులో మరో విషయమేమంటే ఏదైనా ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో తండ్రి తన కొడుకుకు వ్యతిరేకంగా శాపనార్థాలు పెట్టకూడదు, ఎందుకంటే ఇలాంటివి తొందరగా స్వీకరింపబడే అవకాశం ఉంది.
4. తండ్రి వేడుకోలును అల్లా స్వీకరించినట్లే కుమారుని వేడుకోలును కూడా అల్లా స్వీకరిస్తాడు. కావున కుమారుడు కూడా తన తండ్రికోసం దుః చేయాలి.

18

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَلَا تَجْعَلُوا قُبُورِي عِيْدًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُ». (سنن أبي داود، رقم الحديث ٢٠٤٢، وصححه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: మీ ఇళ్లను సమాధులుగా మార్చకండి, నా సమాధి దగ్గర వేడుకలను, ఉత్సవాలను జరపకండి. (అయితే)నాకు దరూద్(దీవెనలు) పంపండి, మీరెక్కడున్నా అది నా వద్దకు చేర్చబడుతుంది. (సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 2042, ఇమామ్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఔన్నత్యంలో అతిశయోక్తికి పాల్పడకూడదు.
2. ఇంట్లో నవీల్ నమాజులు, దైవస్మరణ, దుః మరియు ఖురాన్ పారాయణం వంటివి చేస్తుండాలి, ఇళ్ళు అనేవి ఆరాధనాపరంగా నిర్ణీత, నిర్మానుష్య శృశానాలుగా తలపించకూడదు.

3. ప్రవక్త మహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి సమాధి సందర్శనను ఒక వేడుకలా చేయడాన్ని నివారించబడింది, ఈ విషయంలో ఆజ్ఞానులు హద్దులు దాటడం అనేది ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఆదేశాలకు విరుద్ధమనడంలో ఎటువంటి అనుమానం లేదు.
4. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి సమాధిని లేదా ఇతరుల సమాధులను దందర్పించడానికని ప్రత్యేకంగా ప్రయాణం కట్టి వెళ్ళడాన్ని వారించబడింది, ఎందుకంటే ఇలా చేయడం కూడా సమాధిని వేడుక ప్రదేశంగా చేయడం కిందే వస్తుంది.
5. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పై ప్రేమ, గౌరవం, అభిమానం నిండిన మనస్సుతో మనస్ఫూర్తిగా దరూద్(ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పై దైవకారుణ్యం కురవాలని చేసే దుఆ) పంపించడం ప్రతి ముస్లిం యొక్క విధి.

19

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْمُصَوِّرُونَ». (صحيح البخاري، رقم الحديث 5950، وصحيح مسلم، رقم الحديث 98 - (2109)، واللفظ للبخاري).

అబ్దుల్లా ఇబ్న్ మస్'ఉద్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా చెప్పడాన్ని నేను ఆలకించాను : “ చిత్రాలను మలచేవారు ప్రళయదినాన అత్యంత కఠిన శిక్షను అనుభవిస్తారు”. (సహీహ్ బుఖారి హదీసు నెంబరు 5950, మరియు సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 98-(2109), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

అనవసరంగా చిత్రీకరణ చేయడం నిషిద్ధం.

1. ప్రాణులను చిత్రీకరించడం ఇస్లాంలో నిషిద్ధమని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది.
2. ప్రాణుల చిత్రీకరణను ఈ హదీసులో తీవ్రంగా వారించబడింది, ఎందుకంటే ఇందులో అల్లా యొక్క సృష్టి యొక్క ప్రతిరూపం చేసినట్లవుతుంది, అంతే కాకుండా ఈ చిత్రాలే బహుదైవారాధన పుట్టుకకు కారకాలు కూడా అయ్యే అవకాశం ఉంది.

3. ఆరాధన కోసం చిత్రాలను, ప్రతిమలను తయారు చేసే వారికోసం మాత్రమే ఈ హదీసులో హెచ్చరించబడినదని కొందరి అభిప్రాయం. కానీ వీటికి దూరంగా ఉండడమే ఉత్తమం.

20

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَخْطُبُ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ: فَقَالَ: «اتَّقُوا اللَّهَ رِبْكُمْ، وَصَلُّوا حَمْسَكُمْ، وَصُومُوا شَهْرَكُمْ، وَأَدُّوا زَكَاةَ أَمْوَالِكُمْ، وَاطِيعُوا إِذَا أَمَرَكُمْ، تَدْخُلُوا جَنَّةَ رِبْكُمْ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ٦١٦، قَالَ الإمام الترمذي عن هذا الحديث: بأنه حسن صحيح، وصححه الألباني).

అబూ ఉమామా అలీబాహిలీ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ప్రసంగించేటప్పుడు నేను ఆలకించాను, వారు (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా ఉపదేశించారు: “మీ ప్రభువుకు భయపడండి, మీ ఐదు పూట్ల నమాజులు ఆచరించండి, మీ (రమదాన్) నెలలో ఉపవాసాలు ఉండండి, మీ ధనం నుండి జకాతు (విధి దానం) ఇవ్వండి, (మీ పై నియమింపబడ్డ) మీ పైవారికి విధేయులుగా ఉండండి, (ఇలా చేయడం ద్వారా) మీరు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు”.

(జామే తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 616 ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు ఈ హదీసు గురించి హసన్, సహీహ్ అని తెలిపారు, నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. దైవభీతి, అయిదుపూట్ల నమాజు, రమజాన్ ఉపవాసాలు, జకాత్ మరియు దైవవిధేయతలు స్వర్గంలో ప్రవేశించడానికి మార్గాలు మరియు కారకాలు.
2. అన్ని రకాల చెడులనుండి తమను తాము కాపాడుకుంటూ ధర్మం వైపు, సద్కార్యాల వైపు కొనసాగడాన్ని తక్వా(దైవ భీతి)అంటారు.
3. ముస్లిం ఉమ్మత్ పై నియమితులైన ఖలీఫాలు, రాజులు, ధర్మనిష్ఠ కలిగిన ఇస్లామీయ పండితులకు (ఉలమా- ఏ-సాలిహీన్) విధేయులుగా ఉండాలి.

21

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَيْسَ أَحَدٌ أَحَبَّ إِلَيَّ الْمَدْحُ مِنَ اللَّهِ، مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ مَدَحَ نَفْسَهُ، وَلَيْسَ أَحَدٌ أَغْيَرَ مِنَ اللَّهِ، مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ حَرَّمَ الْفُؤَاخِشَ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ٢٢- (٢٧٦٠)، وصحيح البخاري، رقم الحديث ٥٢٢٠، واللفظ لمسلم).

“అల్లాకు అతని స్థుతిని మించి ఇష్టమైనది మరెదీ లేదు, ఈ కారణంగానే అల్లా తనకుతానే స్థుతించుకున్నాడు, అల్లా కన్నా ఎక్కువ స్వాభిమానం కలవారెవరూ లేరూ అందువల్లనే హేయమైన పనులను అతడు నిషేదించాడు”.

(సహీహ్ ముస్లిం , హదీసు నెంబరు 32-(2760), సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 5220, ఈ హదీసులోని పదాలు ముస్లిం లోనివి)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. విధేయత, ఆరాధన, సృరణను ఇష్టపడినట్లే అల్లాహ్ తనను స్థుతించడాన్ని, కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవడాన్ని కూడా ఇష్టపడతాడు, అందువల్ల ఒక విశ్వాసి విధేయత, ఆరాధనలతో పాటు అల్లాను ఎక్కువగా స్థుతించాలి దీనివల్ల సృష్టికర్తతో సంబంధము మరింత బలపడి జీవితం మరింత శుభప్రదంగా మారుతుంది.
2. మన స్థుతి వల్ల అల్లాకు ఎటువంటి లాభం జరగదు, మనకే దాని ప్రయోజనం చేకూరుతుంది, అతని సంతుష్టతతో జీవితం ఎల్లవేళలా సన్మార్గంలో నడుస్తుంది.

22

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا يَبِيعُ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَلَا يَخْطُبُ بَعْضُكُمْ عَلَى خُطْبَةِ بَعْضٍ» (صحيح مسلم، رقم الحديث 49- (1412))، وصحيح البخاري، رقم الحديث 5142، واللفظ (مسلم).

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు, ఒక వ్యక్తి మరో వ్యక్తితో ఏమైనా అమ్మక లావాదేవీ జరుపుతున్నప్పుడు అదే చోట మరో వ్యక్తి అదే విషయంలో మరో లావాదేవీ జరుపకూడదు. అలాగే ఒక వ్యక్తి ఒకచోట పెళ్లి సంబంధం పంపి ఉన్నప్పుడు (ఆ వ్యవహారం నడుస్తున్నప్పుడు) ఆదేచోట మరొకరు పెళ్లిసంబంధం పంపకూడదు.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 49-(1412), సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 5142, హదీసులోని వాఖ్యలు ముస్లింలోనివి).

ప్రముఖ సహాబీ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ బిన్ అల్ఖత్తాబ్ రదియల్లాహు అన్హు: వీరు తండ్రితో పాటు చిన్నతనంలోనే ఇస్లాం స్వీకరించారు, హిజ్రత సమయంలో తన తండ్రి కంటే ముందు మదీనా వలస వెళ్ళారు, మొదటగా ఖండక్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు, ఆ తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పాల్గొన్న ప్రతి యుద్ధంలోనూ వారితో పాటు ఉన్నారు, అలాగే ఈజిప్టు, షాం(మధ్య ప్రాచ్య

దేశాలు), ఇరాక్, బస్తా, ఫారస్ (ఇరాన్) లాంటి పెద్ద పెద్ద ఇస్లాం దండయాత్రలలో పాల్గొన్నారు. వ్యక్తిగతంగా ఎంతో ధైర్య సాహసాలు కలిగి ఉండేవారు అలాగే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అనుచరుల్లో మంచి ధర్మజ్ఞానం కలిగిన వ్యక్తిగా మరియు విద్వాంసుడిగా కూడా మంచి స్థానం కలిగి ఉండేవారు. వీరి ద్వారా 2630 హదీసులు ఉల్లేఖించ బడ్డాయి. ఆరాధనలలో, భక్తిలో ఆదర్శులుగా చెప్పబడేవారు తన 86 వ ఏట హిజ్రీ సఖం 73 లో మరణించారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య వ్యాపార లావాదేవి జరుగుతున్నప్పుడు మధ్యలో మరోవ్యక్తి అదే లావాదేవీలో జోక్యం చేసుకోకూడదు.
2. ఒక వ్యక్తి ఒక చోట పెళ్లి సంబంధం పంపినప్పుడు అదే చోట మరో వ్యక్తి పెళ్లి సంబంధం పంపడం నిషిద్ధం, ప్రత్యేకించి ఆ సంబంధం కుదురిపోయినప్పుడు.
3. సమాజంలోని వ్యక్తుల మధ్య అసూయ, ద్వేషం రాగలిగే ద్వారాలన్నీ ఇస్లాం మూసివేస్తుంది, ఈ సంస్కారాన్ని ఇస్లాం తనను అనుసరించే వారికి నేర్పుతుంది.

23

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ التَّقِيَّ، الْغَنِيَّ، الْخَفِيَّ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ١١ - (٢٩٦٥)).

సాద్ బిన్ అబీ వక్కాస్ రదియల్లాహు అన్హు వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిస్తున్నప్పుడు నేను ఆలకించాను: “సజ్జనత, ఆత్మసంతృప్తి, ఏకాంతంలో దైవారాధనను కోరుకునే వ్యక్తి అంటే అల్లాకు చాలా ఇష్టం”

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 11-(2965)).

❁ ఈ హదీసు ఉల్లేఖకుని క్లుప్త పరిచయం:

అబూ ఇస్హాక్ సాద్ బిన్ అబూ వక్కాస్ (రదియల్లాహు అన్హు): వీరు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి మదీనాకు వలస(హిజ్రత్)కు 23 సంవత్సరాల ముందు మక్కాలో జన్మించారు, మొట్టమొదటగా ఇస్లాం స్వీకరించిన వారిలో వీరు కూడా ఒకరు, ట్రిటికుండగానే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ద్వారా స్వర్గ శుభవార్త అందుకున్న పది మందిలో వీరుకూడా ఒకరు. ఖలీఫా ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారు తన మరణానికి ముందు తన తదుపరి ఖలీఫా కోసం ప్రతిపాదించిన ఆరుగురి పేర్లలో వీరి పేరుకూడా ఒకటి

మదీనాకు వలస వెళ్ళిన తరువారు వీరు బద్దీ మరియు ఇతర యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు, వీరు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి తల్లిగారి బాబాయి(నొంత బాబాయి కాదు) కుమారులలో ఒకరు. అందుకని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వీరిని మామయ్యగారూ అని పిలిచేవారు. వీరు ఎంతో ధైర్య సాహసాలు కలిగి ఉండేవారు, గుర్రపు సవారీలో చాలా నేర్పరి. ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హు వారి హాంబలో గొప్ప ఆలోచనాపరుడిగా పేరుగాంచారు, అలాగే కూఫా ప్రాంతం యొక్క గవర్నర్ గా కూడా సేవలందించారు. తరువాతి కాలంలో రేకెత్తిన కల్లోలాలనుండి వీరు దూరంగా ఉన్నారు

మొత్తం 270 హదీసులు వీరి ద్వారా ఉల్లేఖించబడినవి

మదీనాకు ఏడు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న అకీక అనే ప్రాంతంలో హిజ్రీ శకం 55 లో గతించారు, వారి భౌతిక కాయాన్ని మదీనా తీసుకువచ్చి అప్పటి మదీనా గవర్నర్ మార్వాన్ బిన్ హకమ్ జనాజా నమాజు చదివించి బకీగర్బద్ లో ఖననం చేయబడ్డారు, మూహాజిరీన్ లలో చనిపోయినవారిలో వీరు చిట్టచివరివారు.

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. దైవభీతి, సజ్జనత కలిగిన వ్యక్తిని అల్లా ఎల్లవేళలా ఇష్టపడతాడు, 'తకీ' అనగా బహుదైవారాధన మరియు ఇతర అన్నిరకాల చెడులనుండి తననుతాను కాపాడుకుంటూ సన్మార్గంపై నడిచేవాడు.
2. దైవాదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఉండే ఆస్కారమున్న అనుమానాస్పద పనులనుండి, పాపాల నుండి దూరంగా ఉండాలి.
3. తనకున్నంతలో ఆత్మసంతృప్తితో, కృతజ్ఞతా భావంతో బ్రతకాలి, అత్యవసర పరిస్థితి తప్ప తొందరపడి ఇతరుల ముందు చేయి చాపకుండా సహనంతో, మరింత కష్టపడుతూ స్వాభిమానంతో ముందుకు సాగాలి.

24

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ سُرُورَةَ فِي الْقُرْآنِ ثَلَاثُونَ آيَةً، شَفَعَتْ لِصَاحِبِهَا: حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ، ﴿تَبَارَكَ الَّذِي يَدْرَأُ الْمَلِكُ﴾ [المائدة: 1]. (سنن ابن ماجه، رقم الحديث 3786، و سنن أبي داود، رقم الحديث 1400، وجامع الترمذي، رقم الحديث 2891، واللفظ لابن ماجه، قَالَ الإمام الترمذي عن هذا الحديث: بِأَنَّهُ حَدِيثٌ حَسَنٌ، وَصَحَّحَهُ الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: ఖురానులో ముప్పై ఆయతులు గల ఒక సూరా ఉంది, అది తన పారాయణం చేసే వ్యక్తిని పూర్తిగా క్షమించబడే దాకా

అల్లా వద్ద సిఫారున్ చేస్తుంది. (అనగా సూరా ముల్క్). ﴿قَبَّارُكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ﴾ (సునన్ ఇబ్న్ మాజా హదీసు నెంబరు 3786, సునన్ అబూదావూద్ హదీసు నెంబరు 1400, జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 2891, ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు ఇబ్న్ మాజాలోనివి. ఇమామ్ తిర్మిజీ ఈ హదీసు గురించి హసన్ అని తెలిపారు, నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

సూరా ముల్క్ యొక్క ప్రాముఖ్యత

1. ఈ హదీసులో సూరా ముల్క్ యొక్క కొన్ని ప్రాముఖ్యతలను తెలుపబడింది.
2. ఎవరైతే దీనిని పరిష్కారం మరియు దాని ప్రకారం అమలు చేస్తారో ప్రళయదినాన ఈ సూరా వారికోసం అల్లా వద్ద సిఫారున్ చేస్తుంది.

25

عَنْ بَرِيدَةَ بْنِ الْحَصْبِيِّ الْأَسْلَمِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ: الصَّلَاةُ؛ فَمَنْ تَرَكَهَا؛ فَقَدْ كَفَرَ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ۲۶۲۱، وسنن ابن ماجه، رقم الحديث ۱۰۷۹، قال الإمام الترمذي عن هذا الحديث: بأنه حسن صحيح غريب، وصححه الألباني).

బురైదా బిన్ హుసైబ్ అస్సల్లమీ వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: వారికీ(అవిశ్వాసులు) మనకు మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం కేవలం 'నమాజు' మాత్రమే. ఎవరైతే దీనిని వదిలేశాడో అతను అవిశ్వాసానికి గురైనట్లే.

(జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు: 2621, సునన్ ఇబ్న్ మాజాలో హదీసు నెంబరు 1079, ఈ హదీసు గురించి ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు హసన్, సహీహ్, గరీబ్ అని తెలిపారు. షేక్ అల్బాని వారు ఈ హదీసును సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ముస్లిం మరియు ముస్లిమేతరుని మధ్య వ్యత్యాసం సమాజ మాత్రమేనని ఇస్లాం చెబుతున్నది.
2. నమాజు విషయంలో ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ నిర్లక్ష్యంగా ఉండకూడదని ఈ హదీసు తెలుపుతున్నది.
3. నమాజు అనేది దైవ ధర్మమైన ఇస్లాంకు ఆత్మ వంటిది, దానిని వీడితే ఒక మనిషికి ఇస్లాంతో ఎటువంటి సంబంధమనేదే మిగలదు.

26

عَنْ مُعَاذٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ: فَكَانَ يُصَلِّي الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا، وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعًا . (صحيح مسلم، رقم الحديث 52 - (706)) .

మాజీ (రదియల్లాహు అన్-హు) వారి ఉల్లేఖనం: మేము ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారితో తబూక్ యుద్ధానికి బయలుదేరాము, అప్పుడు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు జోహార్, అసర్ నమాజులను కలిపి చదివేవారు మరియు మగ్రిబ్, ఇషా నమాజులను కూడా కలిపి చదివేవారు. (సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 52-(706)).

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఇస్లాం అర్థంచేసుకోవడానికి, అమలు చేయడానికి చాలా తేలికైన ధర్మం, మనం మోయగలిగే భారాన్ని మాత్రమే అల్లాహ్ ధర్మపరంగా మనపై మోపాడు.
2. దూర ప్రయాణం ఎల్లప్పుడూ కష్టతరం ఉంటుంది కాబట్టి జూహార్-అసర్ మరియు మగ్రిబ్-ఇషా నమాజులను కలిపి చదువుకునే సౌలభ్యం ఇస్లాం ఇస్తోంది.
3. ఈ అనుమతి కేవలం ప్రయాణంలో మాత్రమే, స్థానికంగా ఉన్నప్పుడు కాదు.

27

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ التَّمَسَّ رِضًا اللَّهُ بِسَخَطِ النَّاسِ كَفَاهُ اللَّهُ مُؤْنَةَ النَّاسِ، وَمَنْ التَّمَسَّ رِضًا النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ؛ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ». (جامع الترمذي، رقم الحديث 2414، سكت الإمام الترمذي هنا ولم يقل عن هذا الحديث شيئاً، وصححه الألباني).

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్-హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించడాన్ని నేను ఆలకించాను: “ఎవరైతే మనుషుల ఆగ్రహం ద్వారా అల్లా యొక్క సంతృప్తతను కోరుకుంటాడో అతని జీవితానికి అల్లా సరిపోతాడు, ఎవరైతే అల్లా ఆగ్రహం ద్వారా జనుల సంతృప్తతను కోరుకుంటాడో అతన్ని అల్లాహ్ ఆ జనులకే అప్పగించేస్తాడు.

(జామీ తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 2414, ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు ఈ హదీసు గురించి ఎటువంటి వ్యాఖ్యానం చేయలేదు, షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు ఈ హదీసును సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. సృష్టికర్త అయిన అల్లాహ్ పై దాసులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వకూడదు.
2. విధేయత మరియు ఆరాధన అనేది కేవలం అల్లాకు మాత్రమే ఉండాలి.
3. ఎల్లప్పుడూ సృష్టికర్తకు మాత్రమే లొంగాలి, ఆరాధించాలి అంతేతప్ప సృష్టిని ఆరాధించకూడదు.

28

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَاتَّبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ؛ تَمَحُّهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ». (جامع الترمذي، رقم الحديث 1987، قال الإمام الترمذي عن هذا الحديث بأنه: حسن صحيح، وحسنه الألباني).

అబూ జర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు: నువ్వెక్కడున్నా అల్లాతో భయపడుతూ ఉండూ, నీ ద్వారా (ఏదైనా) తప్పు జరిగితే వెనువంటనే ఏదైనా సత్కార్యం చేయి మరియు జనుల పట్ల సత్ప్రవర్తన కలిగి ఉండు.

(జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 1987, ఈ హదీసు గురించి ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు హసన్, సహీహ్ అని తెలిపారు. అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు దీనిని హసన్'గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. 'తక్వా' అనగా అన్నిరకాల చెడుల నుండి తనను తాను కాపాడుకుంటూ దైవాభీష్టానికి అనుగుణంగా జీవితం గడపడం. దీని ద్వారా మనిషి నరకాగ్ని నుండి తనను తాను కాపాడుకోగలుగుతాడు.
2. తోటి మానవులతో ఎల్లప్పుడూ సత్ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలి, వారిని ఎన్నడూ బాధించకూడదు, అందరి పట్ల క్షమాగుణం కలిగి ఉండాలి, కష్ట సమయాలలో వారిని ఆదుకోవాలి.
3. సత్కార్యాలు పాపాలను తుడిచివేస్తాయి, ఇది తన దాసులపై అల్లాహ్ చూపిన కరుణ.
4. ప్రాపంచిక, ధార్మిక అన్నీ విషయాలలో ఎల్లవేళలా సత్ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలి.

29

عَنْ عَائِشَةَ ۖ قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ: «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي». (صحيح البخاري، رقم الحديث ۷۹۴، وصحيح مسلم، رقم الحديث ۲۱۷ - (۴۸۴)، واللفظ للبخاري).

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్'హా) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు రుకూ మరియు సాష్టాంగం (సజ్జా) లో ఈ దుఆ చదివేవారు: “సుబ్'హానక అల్లాహుమ్మ రబ్బనా వబిహందిక, అల్లాహుమ్మగ్'ఫిర్రి” (ఓ మా ప్రభువా సర్వస్థుతులతో కూడుకున్న పరమ పవిత్రత(అన్నిరకాల బలహీనతల నుండి అతీతమైనవాడు)నీదే, ఓ అల్లా నన్ను క్షమించు).

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 794, మరియు సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 217-(484), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీ లోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ దుఆను రుకూ మరియు సజ్జా రెండూచోట్లా చదవవచ్చు.
2. ఈ సందర్భంలో చదివే దుఆలు ఇవే కాకుండా వేరే కూడా ఉన్నాయి.

30

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ۖ قَالَ: قَالَ: «مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ وَرَأَى أَعْدَدَ اللَّهُ لَهُ نُزْلَهُ مِنْ الْجَنَّةِ، كُلَّمَا غَدَا أَوْ رَأَى». (صحيح البخاري، رقم الحديث ۶۶۲، وصحيح مسلم، رقم الحديث ۲۸۵ - (۶۶۹)، واللفظ للبخاري).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: ఎవరైతే పొద్దునా మరియు మద్యాహ్నం మసీదుకు వెళతాడో అతనికోసం అల్లా స్వర్గంలో గౌరవప్రదమైన, ఉన్నతమైన స్థానాన్ని మరియు ఆతిథ్యాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాడు. పొద్దునా, మద్యాహ్నం అతను (మసీదుకు) వెళ్ళిన ప్రతీసారి అల్లా ఈ ఏర్పాటు చేస్తాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 662, మరియు సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 285-(669), ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. స్పష్టికర్త అయిన అల్లాహ్ ఆరాధన మరియు ధర్మం పై నడిచే విషయంలో మసీదులు అత్యంత కీలకమైనవి.

2. ప్రతి నమాజుకు సమయంలో ఈ దైవ గృహానికి వెళ్ళేవారికోసం అల్లాహ్ తన స్వర్గంలో ప్రత్యేక ఆతిథ్యాన్ని సిద్ధపరుస్తాడు, ఇహపరలోకంలో మంచి సాఫల్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.
3. దైవగృహాలైన మసీదులలో ఎల్లప్పుడూ నమాజులను స్థాపించాలి, పరిశుభ్రంగా ఉంచాలి, పరిశుభ్రతతో ప్రవేశించాలి, ఎల్లవేళలా దానిని గౌరవించాలి.

31

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ أَقَامَ مَسْجِدًا؛ أَقَامَهُ اللَّهُ عِثْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث 2199، وسنن أبي داود، رقم الحديث 2460، واللفظ لابن ماجه، وصححه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: ఎవరైనా ఒక ముస్లిము తన తోటి ముస్లిముతో ఏదైనా లావాదేవిని (రద్దు చేయాల్సిన అవసరం ఏర్పడితే) రద్దును అంగీకరిస్తే ప్రళయ దినాన అల్లాహ్ అతని పాపాలు క్షమించివేస్తాడు.

(సునన్ ఇబ్నె మాజా, హదీసు నెంబరు 2199. మరియు సునన్ అబూ దావూద్ హదీసు నెంబరు 3460, హదీసులోని పదాలు ఇబ్నె మాజా లోనివి, షేక్ అల్బానీ వారు ఈ హదీసును సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఏదైనా వ్యాపార లేదా ఇతర లావాదేవిని రద్దు చేసుకోవడం ఉత్తమమైతే ఇరువురి ఇష్టంతో రద్దుచేసుకోవడానికి మొగ్గు చూపడం ఉత్తమం.
2. రద్దు చేసుకోవడంలోనే తోటి సోదరుని ప్రయోజనం ఉంటే దయతలచి అతని ఇబ్బందిని తొలగించాలి. అలా చేయడంవలన అల్లా కూడా ఇతని ఇబ్బందులను తొలగిస్తాడు.
3. ఉదాహరణకు ఒక వ్యక్తి మరోవ్యక్తితో ఏదైనా కొన్న తరువాత వ్యక్తిగత కారణాలవల్ల దానిని తిరిగి ఇచ్చేయ దలచుకుంటుంటే దానికి సహకరించాలి.

32

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِذَا وَزَّعْتُمْ فَأَرْجَحُوا». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث 2222، وصححه الألباني).

జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “మీరు తూకం వేసేటప్పుడు కుంచెం ఎక్కువ (కొసరు) తూయండి”.

(సునన్ ఇబ్నెమాజా, హదీసు నెంబరు 2222, నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు ఈ హదీసును సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. నిజమైన విశ్వాసి ఎల్లప్పుడూ న్యాయం, నిజాయితీ కలిగి ఉంటాడు. తూకమేసినప్పుడు కస్టమర్ కు కొసరుగా కొంచెం ఎక్కువగానే ఇవ్వాలి తప్పు తక్కువ ఇవ్వకూడదు, తక్కువ ఇవ్వడం అనేది నిజాయితీ, న్యాయానికి విరుద్ధం. కావాలని తూకంలో తగ్గించి వేయడమనేది మహా పాపంగా ఇస్లాం పరిగణిస్తుంది.
2. ఒక విశ్వాసి అయిన ముస్లిము ఎల్లప్పుడూ ఒకరికి లాభం కలిగించాలిగానీ నష్టం కలిగించకూడదు.
3. తూకంలో అపమార్గం తోక్కివారు తీసుకునేటప్పుడు పూర్తిగా తీసుకుంటారు, కానీ ఇతరులకు ఇచ్చే సమయంలో వారి హక్కును తినేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇలాంటి వారికి సృష్టికర్త అయిన అల్లాహ్ యొక్క శిక్ష ఎదురు చూస్తున్నది.

33

عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبَيْنَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا» (صحیح البخاری، رقم الحديث ۲۴۴۶، وصحیح مسلم، رقم الحديث ۶۵ - (۲۵۸۵)، واللفظ لمسلم).

అబూ మూసా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “ఒక విశ్వాసి వేరొక విశ్వాసికి పునాది రాయి వంటి వాడు, ఒక రాయి వేరొక రాయిని పటిష్ట పరుస్తూ ఉంటుంది”.

(సహీహ్ బుఖారీ, హదీసు నెంబరు 2446, మరియు సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 65-(2585), ఈ హదీసులోని పదాలు ముస్లింలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఒకవిశ్వాసి ఎల్లప్పుడూ తన తోటివారికి అన్నిరకాలుగా సహకరించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి, కరుణ, దయ కలిగి ఉండాలి, ఒకరినొకరు కష్టాల్లో ఆదుకోవాలి, అలాగే ఎవరైనా చెడు మార్గంలో వెళుతుంటే ప్రేమతో నచ్చజెప్పి సరైన మార్గంలో తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించాలి.

2. పునాది రాళ్ళు కట్టడాన్ని నిలబెట్టడానికి ఎలా ఒకదానికొకటి కలసిగట్టుగా ఉంటాయో అలాగే విశ్వాసులండరూ ఒకరినొకరు కలగలసి ఉండాలి, దానివల్ల అల్లాహ్ ఇహాపర లోకాల్లో ఎన్నో ప్రయోజనాలు, శుభాలు కలుగజేస్తాడు.

34

عَنْ الْمُقَدَّادِ بْنِ الْأَسْوَدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ أَيْمُّ اللَّهِ لَقَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتَنَ، إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتَنَ، إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتَنَ، وَلَمَنْ ابْتَلِيَ: فَصَبَرَ فَوَاهَا». (سنن أبي داود، رقم الحديث ٤٢٦٢، وصححه الألباني).

మిక్'దాద్ బిన్ అస్వద్ (రదీయల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేకణం: దైవ ప్రమాణంగా చెబుతున్నాను, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించడం నేను విన్నాను : “కరినమైన వివాదాస్పద అంశాల (కరిన పరీక్షల) నుండి దూరంగా ఉండే వ్యక్తి నిశ్చయంగా భాగ్యవంతుడు, కరినమైన వివాదాస్పద అంశాల (కరిన పరీక్షల) నుండి దూరంగా ఉండే వ్యక్తి నిశ్చయంగా భాగ్యవంతుడు, కరినమైన వివాదాస్పద అంశాల (కరిన పరీక్షల) నుండి దూరంగా ఉండే వ్యక్తి నిశ్చయంగా భాగ్యవంతుడు, అయితే (దురదృష్టవశాత్తూ)ఎవరైనా ఇలాంటి బాధాకరమైన పరిస్థితుల్లో చిక్కుకుంటే వాటిని సహనంతో ఎదుర్కొనేవాడు ఎంతో ఉత్తమమైనవాడు.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 4263, షేక్ అల్బానీ రహిమహుల్లాహ్ ఈ హదీసును సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. కరినమైన వివాదాస్పద అంశాలు(ఫిత్నా), కల్లోలాలు, ఉపద్రవాల నుండి దూరంగా ఉండే వ్యక్తి నిశ్చయంగా అదృష్టవంతుడు.
2. ఇస్లాం కరుణ, శాంతి కలిగిన ధర్మం, అందువల్లనే ఇటువంటి విపత్కర విషయాలనుండి దూరంగా ఉండడం ఉత్తమమని బోధిస్తోంది.

దీని గురించి అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశిస్తున్నాడు: “ఏ ఉపద్రవమైతే మీలోని దుర్మార్గులకు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా (సాధారణంగా సమాజంలోని వారందరినీ) కబళిస్తుందో దాని బారి నుండి మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోండి, అల్లా చాలా కఠినంగా శిక్షించేవాడన్న సంగతిని తెలుసుకోండి”. (8-25).

3. ఎవరైనా అనుకోకుండా ఇటువంటి వాటిలో చిక్కుకుంటే అయినంతమేర సత్కార్యాలు చేస్తూ, దైవారాధనలో గడుపుతూ సహనం వహించాలి.

35

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ جَلَسَ فِي مَجْلِسٍ؛ فَكَثُرَ فِيهِ لَعَطُهُ؛ فَقَالَ قَبْلَ أَنْ يَقُومَ مِنْ مَجْلِسِهِ ذَلِكَ: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ، لَا غُفْرَ لَهُ مَا كَانَ فِي مَجْلِسِهِ ذَلِكَ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ٢٤٢٢، قال الإمام الترمذي عن هذا الحديث: بأنه حسن صحيح غريب، وصححه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: నలుగురు కలసి కూర్చుని మాట్లాడుకునే సందర్భంలో అనవసరమైన మాటలు ఎక్కువైపోయినప్పుడు అక్కడనుండి లేచి వెళ్ళేముందు ఈ దుఆ చదవండి: “సుబ్హానక అల్లాహుమ్మ వబిహందిక అష్-హదు ఆన్-లాయిలాహ ఇల్లా అంత అస్తగ్-ఫిరుక వ అతూబు ఇలైక”.

(సర్వస్థులతో కూడిన పరమ పవిత్రత(అన్నిరకాల బలహీనతల నుండి అతీతమైనవాడు)నీదే, నీవు తప్ప వేరే ఆరాధ్య దైవం లేదని నేను సాక్ష్యామిస్తున్నాను, నిన్నే క్షమాపణ వేడుకుంటున్నాను మరియు నీ ముందు వగచుతూ ప్రాశ్నాత్మాపం చెందుతున్నాను).

(ఈ దుఆ ద్వారా) మాటలలో జరిగిన పాపాలు తప్పకుండా క్షమింపబడతాయి. (జామీ తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 3433, ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు ఈ హదీసును హసన్, సహీహ్, గరీబ్ గా పేర్కొన్నారు. అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్లాని వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఒక విశ్వాసి ఏ మాత్రం ఖాళీ సమయం దొరికినా అన్నీ సందర్భాలలో దైవస్మరణ చేస్తుండాలి.
2. మాటల దరిమిలా అనుకోకుండా ఏమైనా చెడు మాటలు దొర్లితే ఈ దుఆ ద్వారా ఆ పాపాలు క్షమించబడతాయి, అయితే కావాలని చెడు మాట్లాడుకుంటూ చివరిలో ఈ దుఆ చదివితే సరిపోతదనుకుంటే మాత్రం అది పొరపాటే, ఇలాంటివి అల్లాకు ఆగ్రహం కలిగిస్తాయి, ఏదైనా శిక్షకు కూడా గురవ్వవచ్చు.

عَنْ أَسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «لَا يَرِثُ الْمُسْلِمُ الْكَافِرَ، وَلَا الْكَافِرُ الْمُسْلِمَ». (صحيح البخاري، رقم الحديث 6764، وصحيح مسلم، رقم الحديث 1 - (1614)، واللفظ للبخاري).

ఉసామా బిన్ జైద్ (ర) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు “ఒక ముస్లిము ఒక అవిశ్వాసికి మరియు ఒక అవిశ్వాసి ఒక ముస్లిముకి వారసుడు కాజాలడు”

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 6764, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 1-(1614), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

✽ హదీసి ఉల్లేఖకుని క్లుప్త పరిచయం:

ఉసామా బిన్ జైద్(రదియల్లాహు అన్'హు): వీరు ఎంతో ధైర్య సాహసాలు కలిగి, ఎంతో వివేకమూ తెలివి తేటలు కలిగి ఉండడంతో పాటు ఎంతో దైవ భీతి కలిగిన వ్యక్తిగా ఉన్నారు. అందరూ వీరిని ఎంతో ఇష్టపడేవారు, ఇంతో తక్కువ వయస్సులోనే ఎన్నో సుగుణాలతో తన వ్యక్తిత్వాన్ని మలచుకున్నారు. ఇటువంటి ఎన్నో అద్భుతమైన లక్షణాల కారణంగా తక్కువ వయస్సు అయినా కూడా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు వీరిని యుద్ధంలో సైన్యాధిపతిగా నియమించారు, అప్పుడు వారి వయస్సు కేవలం 20 సంవత్సరాలు. ఆ సమయంలో మంచి అనుభవం కలిగిన, పెద్దపెద్ద వారున్నా కూడా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు వీరినే ఎంచుకున్నారు. ఈ సైన్యం బయలుదేరక ముందే మహా ప్రవక్త మహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు తుదిశ్వాస విడిచారు, ఆ తరువాత ఖలీఫా అబూబక్ర్ సిద్దీక్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారు వీరిని అదే స్థాయిలో యుద్ధానికి పంపారు, ఆ సమయంలో ఉసామా బిన్ జైద్ వారు తనకు తోడుగా ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారిని తీసుకెళ్లడానికి ఖలీఫా అబూబక్ర్ వారిని అనుమతి అడిగారు. ఉసామా బిన్ జైద్ వారి నాయకత్వంలో వెళ్ళిన ఈ సైన్యం సురక్షితంగా తిరిగివచ్చింది

ఖలీఫా ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్' రదియల్లాహు అన్'హు హత్యకు గురైన తరువాత రేకెత్తిన కల్లోలాల నుండి వీరు దూరంగా ఉన్నారు, ఆ సమయంలో డెమస్కస్ ప్రాంతానికి దగ్గరలోని ఒక ప్రాంతంలో నివాసం ఉన్నారు, ఆ తరువాత మరలా మదీనా తిరిగివచ్చారు. తన 61 వ ఏటా హిజ్రీ శబం 54 లో మదీనా దగ్గరలోని జర్ఫ్ అనే ప్రాంతంలో మరణించారు, మదీనాలో ఖననం చేయబడ్డారు.

✽ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఒక ముస్లిము ఒక అవిశ్వాసికి(కాఫిర్) అలాగే ఒక అవిశ్వాసి ఒక ముస్లిముకు వారసుడు కాజాలడు, అస్తి పంచక ముందే అతను ఇస్లాం

స్వీకరించినా స్వీకరించక పోయినా సరే. ఇదే ఆదేశం ముర్తదద్(ధర్మాన్ని వీడి వెళ్ళిపోయినవాడు)కు కూడా వర్తిస్తుంది. ధర్మ పండితుల మెజారిటీ వర్గం దీనినే ధృవీకరిస్తోంది.

2. ఈ విషయంలో పండితులలో భిన్న ఆలోచనలు కూడా ఉన్నాయి, ఒక ముస్లిము కాఫిర్'కు వారసులవ్వవచ్చు కానీ ఒక కాఫిర్' ముస్లిముకు వారసుడు కాలేడని కొందరి అభిప్రాయం. అంటే ఆస్తి పంచకముందే ఎవరైనా ఇస్లాం స్వీకరిస్తే ఆ ఆస్తికి అతడు అర్హుడవుతాడు లేకుంటే లేదు.
3. వారసత్వం, ఆస్తి పంపకానికి సంబంధించి అన్ని విషయాలను ఇస్లాం చాలా స్పష్టంగా విశదపరచింది, ఈ విషయంలో ఎక్కడా కూడా ఎటువంటి గందరగోళం కనిపించదు, ఇలాంటి స్పష్టత మరే మతంలో కనిపించదు.

37

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ؛ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ، يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةٍ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ١٢٨ - (٥٨٨)، وصحيح البخاري، رقم الحديث ١٢٧٧، واللفظ لمسلم).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: మీరు (నమాజులోని) తష్టాహ్ద్ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు ఈ నాలుగు విషయాల నుండి అల్లాను శరణు వేడుకోండి: “అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అఱ్ఱాబిక్ మిన్ అజాబి జహన్నం, వమిన్ అజాబిల్ ఖల్లి, వమిన్ ఫిత్నాతిల్ మహ్'యా వల్ మమాతి, వమిన్ షర్రి ఫిత్నాతిల్ మసీహిద్దజ్జాల్ “ (ఓ అల్లాహ్! నేను నీ శరణు వేడుతున్నాను నరకయాతన నుండి మరియు సమాధి యాతన నుండి, శరణువేడుకుంటున్నాను జీవన్మరణాల కీడు నుండి మరియు మసీహ్ దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుండి).

(సహీహ్ ముస్లిం , హదీసు నెంబరు 128-(588), సహీహ్ బుఖారీ, హదీసు నెంబరు 1377, ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు ముస్లిం లోనివి).

❁ ఈ హదీథు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ నాలుగు విషయాలలో అల్లాహ్ యొక్క శరణు వేడుకోవడంలో అల్లాహ్ ముందు దాసుని యొక్క దాస్యం మరియు వినయవినమ్రతలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

2. ఈ దుఆ నమాజు యొక్క చివరి తషహుద్ లో చదవాలి.
3. ఈ హదీసు ద్వారా మసీహ్ దజ్జల్ ఉనికి ఆధారం లభిస్తుంది. మానవ చరిత్రలోనే అత్యంత కఠిన పరీక్షను, ఉపద్రవాన్ని ఇతని ద్వారా మనుషులు ఎదుర్కొంటారు. కల్లోలాలను సృష్టించే సామర్థ్యం అల్లాహ్ ద్వారా ఇతడికి లభించి ఉంటుంది.
4. ఇక్కడ సమాధి అంటే 'బర్'జక్ అనబడే లోకంలో ఆత్మ ఉండే ప్రదేశం, మరణం మరియు ప్రళయం సంభవించడానికి మధ్యలో ఉండే స్థితిని బర్'జక్ అంటారు. సమాధి శిక్ష అంటే ఆ బర్'జక్ లో జరిగే శిక్ష. సజ్జనులు ఇదే బర్'జక్ లో సుఖంగా ఉంటారు.

38

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «يُخْشَرُ النَّاسُ عَلَى نِيَّاتِهِمْ». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث ٤٢٣٠، وصححه الألباني، وصحيح مسلم، جزء من رقم الحديث ٨٢ - (٢٨٧٨)، واللفظ لابن ماجه).

జాబిర్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు: (ప్రళయ దినాన) జనులు వారి వారి సంకల్పాలకు తగ్గట్టుగా లేపబడతారు”

(సునన్ ఇబ్న్ మాజా, హదీసు నెంబరు 4230, షేక్ అల్బాని దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు. సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 83-(2878), ఈ హదీసులోని పదాలు ఇబ్ని మాజాలోనివి).

✽ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ హదీసు ద్వారా ఇస్లాంలో నియ్యతీ(సంకల్పం) యొక్క ప్రాముఖ్యత తెలుస్తోంది, సృష్టి కర్త అయిన అల్లాహ్ యొక్క ధర్మం పై అమలు చేయడం అంతా ఈ మనో సంకల్పం పైనే ఆధారపడి ఉంది.
2. ఏదైనా చేయడానికి సంకల్పించడాన్ని 'నియ్యతీ' అంటారు.
3. క్రియల సంబంధిత సత్సంకల్పం గురించి ఖురాన్ లో పలుచోట్ల ప్రస్తావించబడింది, అనగా కేవలం 'అల్లాహ్ కోసం', 'ఆఖిరత్ కోసం', 'అల్లాహ్ యొక్క సంతృప్తి కోసం' చేయడం అనే పదాలు ఉపయోగించబడ్డాయి.

39

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّ مِنَ اللَّيْلِ سَاعَةً، لَا يُؤَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ، يَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرًا، إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ». (صحيح مسلم، رقم الحديث 167 - (707)).

జాబీర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు : “(ప్రతి) రాత్రి ఒక శుభ గడియ ఉంటుంది, ఎవరైతే దానిని అందుకుంటారో దానిలో వేడుకున్న ప్రతి మంచి విషయం వారికి తప్పకుండా దక్కుతుంది”.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 167 - (757)).

ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

❁ రాత్రిపూట వేడుకోలు(దుఆ) చేయడం పై ప్రోత్సాహం:

1. రాత్రిపూట దుఆ స్వీకరింపబడే శుభఘడియ పొందడానికి రాత్రిళ్ళు దుఆ చేయాలని ఈ హదీసు ప్రోత్సహిస్తోంది.
2. దాసుడు రాత్రిపూట ఎక్కువ భాగం ఆరాధనలో గడపడానికి ప్రతి రాత్రి ఉండే ఈ గడియను అల్లా రహస్యంగా ఉంచాడు.
3. రాత్రి యొక్క చివరి భాగం నుండి ఫజర్ వరకు మరియు ఆ తరువాత దాసుడు వేడుకోలులో గడపాలి, క్షమాపనలు కోరాలి(ఇస్తిగ్నార్), ఈ విషయంలో రాత్రి యొక్క మొదటి భాగం కన్నా చివరి భాగం ఉత్తమమైనది.

40

عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا حَزَبَهُ أَمَرَ صَلَّى. (سنن أبي داود، رقم الحديث ١٣١٩، وحسنه الألباني).

హుజైఫా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారికి ఏదైనా కష్టం ఎదురైనప్పుడు నమాజు చదివేవారు.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 1319, షేక్ అల్బాని వారు ఈ హదీసును హసన్-గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఏదైనా కష్టం ఎదురైనప్పుడు నమాజు చదవడం ద్వారా అల్లాహ్ ను సహాయం అర్థించాలి.
2. అల్లా తన గ్రంథమైన ఖురాన్‌లో ఇలా సెలవిచ్చాడు “మీరు ఓర్పు ద్వారా, నమాజు ద్వారా సహాయం అర్థించండి” (1-45)
3. జీవితంలోని పరీక్షా కాలంలో, కష్ట కాలంలో నమాజు ద్వారా శక్తిని పొందాలని ఇస్లాం చెబుతుంది. ఇలాంటి సమయాలలో మన ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇదే చేసేవారు

41

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ ؓ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «الْبَسُوا مِنْ ثِيَابِكُمُ الْبَيَاضَ؛ فَإِنَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ، وَكُنُوا فِيهَا مَوْتَاكُمْ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ٩٩٤، وسنن أبي داود، رقم الحديث ٣٨٧٨، وسنن ابن ماجه، رقم الحديث ١٤٧٢، وقال الإمام الترمذي عن هذا الحديث بأنه: حسن صحيح، واللفظ للترمذي، وصححه الألباني).

అట్లుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “మీ దుస్తులలో తెల్లవాటిని ఎంచుకోండి, దుస్తులలో ఇవి ఉత్తమమైనవి. చనిపోయిన వారిని ఈ తెల్లటి వస్త్రాలలో పాతిపెట్టండి”.

(జామే తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 994, సునన్ అబూదావూద్, హదీసు నెంబరు 3878, సునన్ ఇబ్నీ మాజా హదీసు నెంబరు 1472, ఈ హదీసు ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు హసన్, సహీహ్,గా పేర్కొన్నారు. ఈ హదీసులోని పదాలు తిర్మిజీలోనివి. అల్లామా నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు ఈ హదీసును సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. తెల్లదుస్తులను ధరించడం, ఎవరైనా చనిపోతే తెల్లటి వస్త్రం తొడగడం ఉత్తమం అని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది.
2. తెల్లటి దుస్తులు పరిశుభ్రమగా, అందంగా కనిపిస్తాయి. ఏదైనా మురికి తగిలితే వెంటనే దానిని శుభ్రపరచాల్సి వస్తుంది తద్వారా మురికి నుండి దూరంగా ఉండడం తేలికవుతుంది.
3. ఈ తెల్ల దుస్తులు ధరించడం అనేది ఆడా మగా అందరి కోసం చెప్పబడింది, ఇరువురిలో ఒక్కరికే ప్రత్యేకించబడలేదు.

42

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ؓ، يَقُولُ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُفْطِرُ عَلَى رَطَبَاتٍ قَبْلَ أَنْ يَصْلِيَ؛ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ رَطَبَاتٍ؛ فَعَلَى تَمَرَاتٍ؛ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ؛ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ». (سنن أبي داود، رقم الحديث 2206، وجامع الترمذي، رقم الحديث 696، قال الإمام الترمذي عن هذا الحديث بأنه: حسن غريب، واللفظ لأبي داود، وحسنه الألباني وصححه).

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: “నమాజుకు ముందు కొన్ని తాజా ఖర్జూరాలతో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన ఉపవాసాన్ని విరమించేవారు, ఆవిలేకుంటే కొన్ని ఎండు ఖర్జూరాలతో విరమించేవారు, అవికూడా లేకుంటే ఒకటి రెండు సార్లు నోటినిండా నీళ్ళు నింపుకొని త్రాగేవారు”.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 2356, జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 696, ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు ఈ హదీసును హసన్, గరీబ్ గా పేర్కొన్నారు. ఈ హదీసులోని పదాలు అబూ దావూద్ కు చెందినవి. ఈ హదీసును పేక్ నాసీరుద్దీన్ అల్బానీ వారు హసన్ మరియు సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❖ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. కొన్ని తాజా ఖర్జూరాలతో ఉపవాసాన్ని విరమించవచ్చు, అదీలేకుంటే ఏది అందుబాటులో ఉంటే దానితో విరమించవచ్చు, అసలేమీ లేకపోతే గుక్కెడు మంచి నీటితో కూడా ఉపవాసాన్ని విరమించవచ్చు.
2. అల్లా యొక్క ఆరాధనా సంకల్పంతో సూర్యోదయం ముందు నుండి సూర్యాస్తమం అయిపోయేవరకు ఏమీ తినకుండా ఉండడాన్ని ఉపవాసం అంటారు .

43

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «أَمَرْتُ أَنْ أَسْجُدَ عَلَى سَبْعَةِ أَعْظَمَ عَلَى الْجَبْهَةِ وَأَشَارَ بِيَدِهِ عَلَى أَنْفِهِ وَالْيَدَيْنِ وَالرُّكْبَيْنِ وَأَطْرَافِ الْقَدَمَيْنِ، وَلَا تَكْفَتِ الثِّيَابَ وَالشَّعْرَ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ٨١٢، وصحيح مسلم، رقم الحديث ٢٢٠ - (٤٩٠)، واللفظ للبخاري).

అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రదియల్లాహు అన్ హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: ఏడు అంగాలపై సాష్టాంగం చేయాలని నన్ను ఆదేశించడం జరిగింది. నుదురు మరియు ముక్కు (ఈ రెండూ కలిపి ఒకటి) రెండు చేతులు, రెండు మోకాళ్ళు మరియు రెండు కాళ్ళ అంచుల వైపు సంజ్ఞ చేస్తూ చూపించారు, (సాష్టాంగ సమయంలో) వెంట్రుకలను లేదా దుస్తులను దగ్గరకు లాక్కోకూడదు”.

(సహీహ్ బుఖారీ, హదీసు నెంబరు 812, సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 230-(490), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

❖ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. సజ్దా (సాష్టాంగం) సమయంలో కేవలం ఈ ఏడు అంగాలు మాత్రమే నేలను తాకాలని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది, ఇందులో ముక్కు మరియు నుదురు కలిపి ఒకటిగా పరిగణించబడింది
2. ఇవి తప్ప వేరే అంగాలు నేలను తాకకుండా చూసుకోవాలి. ఉదాహరణకు చేతులలో అరచేతులు వేళ్ళు తప్ప మోచేతులు ఆనకూడదు వగైరా.
3. ఈ ఆదేశం ఆడా, మగా ఇద్దరికీ సమానము.

44

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: إِنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ قُلُوبَ بَنِي آدَمَ كُلَّهَا بَيْنَ إصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ كَقَلْبٍ وَاحِدٍ، يَصْرِفُهُ حَيْثُ يَشَاءُ»، ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «اللَّهُمَّ مُصْرِفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ١٧ - (٢٦٥٤)).

అబ్దుల్లా బిన్ అమ్మీ బిన్ ఆస్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించడాన్ని వారు ఆలకించారు: “ఆదం సంతానం యొక్క మనసులన్నీ అనంత కరుణామయుడి రెండు వెళ్ళు మధ్య ఒకే మనస్సు రూపంలో ఉన్నాయి, తను కోరినట్లుగా అతను వాటిని మార్చుతాడు” ఆ తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా సెలవిచ్చారు: “ఓ మనస్సులను మరల్చేవాడా! మా మనస్సులను నీ విధేయత వైపునకు మరల్చు”. (సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 17-(2654),).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. అల్లా యొక్క ధర్మం పై నడవడానికి కావలసిన కారకాలను మనం మరువకూడదు, మన సంకల్పాలను బట్టి మన క్రియలు, అల్లా యొక్క తోడ్పాటు ఉంటుంది.
2. మంచైనా, చెడైనా మనం బలంగా ఏదైతే కోరుకుంటామో దాని ప్రకారమే అల్లా మనకు మార్గాలు తెరుస్తాడు.
3. దాసుని యొక్క సంకల్పంతోపాటే అల్లా ఉంటాడని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు పేర్కొన్నారు.

45

عَنْ حُذَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقُولُ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ: «رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث ٨٩٧، وسنن أبي داود، رقم الحديث ٨٧٤، وسنن النسائي، رقم الحديث ١١٤٥، واللفظ لابن ماجه، وصححه الألباني).

హుజైఫా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: రెండు సాష్టాంగాల(సజ్జాల) మధ్య ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం (ఈ దుఆను) చదివేవారు” రబ్బీగ్ ఫిర్లీ, రబ్బీగ్ ఫిర్లీ (ఓ నా ప్రభువా నన్ను క్షమించు, ఓ నా ప్రభువా నన్ను క్షమించు). (సునన్ ఇబ్నీ మాజా, హదీసు నెంబరు 897, మరియు సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 874, మరియు సునన్ నాసాయి, హదీసు నెంబరు 1145, ఈ హదీసులోని పదాలు ఇబ్నీ మాజాలోనివి, ఈ హదీసును షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. రెండు సజ్జాల మధ్య ఈ దుఆ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి నుండి నిరూపితమై వుంది, ఇదే కాకుండా వేరే దుఆలు కూడా ఉన్నాయి.

46

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ ؓ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ فِي صَلَاةِ اللَّيْلِ: «رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَجْبِرْنِي وَارْزُقْنِي وَارْقُضْنِي». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث ٨٩٨، وسنن أبي داود، رقم الحديث ٨٥٠ وجامع الترمذي، رقم الحديث ٢٨٤، واللفظ لابن ماجه، قَالَ الإمام الترمذي: هذا حديث غريب، وصحح الألباني حديث ابن ماجه والترمذي).

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి ఉల్లేఖనం : రాత్రి పూట (తహజ్జుద్) నమాజు చదివేటప్పుడు (ఈ దుఆ) పఠించేవారు “ రబ్బీగ్ ఫిర్లీ వర్ హంనీ, వజ్ బుర్ నీ, వర్ జుక్ నీ, వర్ ఫానీ”.

(సునన్ ఇబ్నె మాజా, హదీసు నెంబరు 898. మరియు సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 850, జామే తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 284, ఈ హదీసులోని పదాలు ఇబ్నె మాజాలోనివి. ఇమామ్ తిర్మిజీ ఈ హదీసును హాసన్, గరిబ్, గా పెర్కున్నారు. షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఇహాపర లోకాలలో మనిషికి సాఫల్యానికి అవసరమైనవి ఈ దుఆలో ప్రస్తావించబడ్డాయి.
2. ఇస్లాం యొక్క బోధనలన్నీ సుభాలతో కూడుకున్నవి, దురదృష్టవంతుడు మాత్రమే వీటిని తిరస్కరిస్తాడు.

47

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ؓ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ بَارِزًا يَوْمًا لِلنَّاسِ؛ فَأَتَاهُ جَبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ فَقَالَ: مَا الْإِيمَانُ؟ قَالَ: «الْإِيمَانُ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ، وَبِلِقَائِهِ وَرُسُلِهِ، وَتُؤْمِنَ بِالْبَعْثِ»، قَالَ: مَا الْإِسْلَامُ؟ قَالَ: «الْإِسْلَامُ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكَ بِهِ، وَتَقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤَدِّيَ الزَّكَاةَ الْمَفْرُوضَةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ»، قَالَ: مَا الْإِحْسَانُ؟ قَالَ: «أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ؛ فَإِنَّهُ يَرَاكَ»، قَالَ: مَتَى السَّاعَةُ؟ قَالَ: «مَا الْمَسْتُورُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ، وَسَأَخْبِرُكَ عَنْ أَشْرَاطِهَا: إِذَا وَلَدَتِ الْأُمَّةُ رِبْهًا، وَإِذَا تَطَاوَلَ رِعَاةُ الْإِبِلِ الْبُهْمُ فِي الْبُنْيَانِ، فِي خَمْسٍ لَا يَعْلَمُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ: ﴿إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ

السَّاعَةِ [لقمان: ٢٤]، ثُمَّ أَذْبَرَ، فَقَالَ: «رُبُّهُ»؛ فَلَمْ يَرَوْا شَيْئًا؛ فَقَالَ: «هَذَا جِبْرِيلُ، جَاءَ يُعَلِّمُ النَّاسَ دِينَهُمْ» (صحيح البخاري، رقم الحديث 50، وصحيح مسلم، رقم الحديث 1 - (9)، واللفظ للبخاري).

46

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ఒకరోజు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అందరితో కలసి కూర్చోని ఉన్నారు, అంతలో జీబ్రకల్ అలైహిస్సలాం వచ్చి ఈమాన్ గురించి తెలుపండి అని ప్రశ్నించారు. ఈమాన్ అంటే నీవు దైవాన్ని, ఆయన ప్రవక్తలను, అంతిమ దినం యధార్థమని విశ్వసించడం అలాగే మంచయినా చెడయినా అదృష్టాన్ని విశ్వసించడం, అని సెలవిచ్చారు. ఇస్లాం అంటే ఏమిటో చెప్పండి అని అడిగారు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇస్లాం అంటే నీవు అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడని, ముహమ్మద్ సలల్లాహు అలైహి వసల్లం దైవసందేశహరుడని సాక్ష్యం పలకడం, నమాజుస్థాపించడం, జకాత్ చెల్లించడం, రమజాన్ మాసంలో ఉపవాస వ్రతం పారించడం, ప్రయాణ స్థానాలలో ఉంటే హజ్ చేయడం అని సెలవిచ్చారు. ఇహ్సాన్ అంటే ఏమిటో చెప్పండి అని అడిగారు, ప్రవక్త సలల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు: ఇహ్సాన్ అంటే నువ్వు దైవారాధన ఆయన(అల్లా)ను నీ కళ్ళతో చూస్తున్నట్లుగా చెయ్యి, ఎందుకంటే నువ్వు ఆయనను చూడలేకపోయినా ఆయన మాత్రం నిన్ను చూస్తూనే ఉన్నాడు. ఆ తరువాత ప్రళయం గురించి(అదెప్పుడొస్తుందని) తెలపండి అని అడిగారు. ప్రశ్నించే వాడికంటే ప్రశ్నింపబడేవాడికే ఎక్కువగా ఏమీ తెలియదు అని బదులిచ్చారు. నేను మీకు ప్రళయానికి సంబంధించి కొన్ని గుర్తులు తెలుపుతాను అన్నారు, ఆవేమంటే : సేవిక (బానిస స్త్రీ) తన యాజమానురాలిని, యజమానినీ కంటుంది, మరో గుర్తు ఏమిటంటే, ఒంటిల కాపరులు పెద్ద పెద్ద భవంతుల నిర్మాణంలో పోటీ పడుతూ ఒకరిని మించి మరొకరు మించిపోవాడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉంటారు, అల్లాకు మాత్రమే తెలిసిన ఐదింటిలో ప్రళయం వచ్చే సమయం ఒకటి. ఆ తరువాత ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఈ ఆయతు చదివారు: (నిస్సందేహంగా ప్రళయ దినానికి సంబంధించిన జ్ఞానం అల్లాహ్ వద్ద మాత్రమే ఉంది (31:34). తరువాత వారు (జీబ్రకల్ అలైహిస్సలాం) వెళ్ళిపోయారు. (ఆ వెంటనే) ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిని (జీబ్రకల్) తీసుకు రమ్మని తన సహచరులను అడిగారు, కానీ వారికి అక్కడ ఎవరూ కనిపించలేదు. పిదప ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు “ఇప్పుడొచ్చిన వారు జీబ్రకలు, జనులకు ధర్మం గురించి నేర్పించడానికి వచ్చారు”.

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 50, సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 1 - (9). ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. విశ్వాసం మరియు అమలు ఈ రేటి కలయికయే ఇస్లాం. విశ్వాసం లేని

క్రియలు స్వీకరించబడవు అలాగే అమలు లేకుండా కేవలం విశ్వాసం స్వీకరింపబడదు.

2. విశ్వాసం ఏదైతే ఉంటుందో అది క్రియల రూపంలో బహిర్గతమవుతుంది.

3. 'సంకల్పం, మాట మరియు క్రియ' ఈ మూడింటి కలయికయే విశ్వాసం (ఈమాన్), విశ్వాసం అనేది మనస్సుతో సంకల్పించాలి, నోటితో ఉచ్చరించాలి మరియు క్రియారూపంలో వెలువడాలి.

48

عَنْ أَبِي طَلْحَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ جَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ وَالْبَيْتُ فِي وَجْهِهِ فَقُلْنَا: إِنَّا لَنَرَى الْبَيْتَ فِي وَجْهِهِ! فَقَالَ: إِنَّهُ أَتَانِي الْمَلَكُ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ! إِنَّ رَبَّكَ يَقُولُ: أَمَا يُرْضِيكَ أَنَّهُ لَا يُصَلِّيَ عَلَيْكَ أَحَدٌ إِلَّا صَلَّيْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا، وَلَا يُسَلِّمُ عَلَيْكَ أَحَدٌ إِلَّا سَلَّمْتُ عَلَيْهِ عَشْرًا. (سنن النسائي، رقم الحديث 1283، وحسنه الألباني).

అబూ తల్హా వారి ఉల్లేఖనం: ఒక రోజు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం (మా సమక్షంలో) వచ్చారు, వారు ఎంతో సంతోషంతో కనిపించారు, అప్పుడు మేము వారితో ఇలా అన్నాము : సంతోషకరమైన మీ ముఖములో మేము ఏదో శుభవార్తను చూస్తున్నాము. (దానికి) ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు: “నా వద్దకు ఒక దైవదూత వచ్చి ఇలా సెలవిచ్చాడు: ఓ ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) నీ ప్రభువు ఇలా అనడం మీకు సంతోషం కలిగించదా? (అదేమంటే) ఎవరైతే మీపై ఒకసారి దీవెనలు(దరూద్) పంపిస్తాడో అతడిపై నేను పది సార్లు దీవెనలు పంపిస్తాను, ఎవరైతే మీపై ఒక సారి సలాం పంపిస్తాడో అతడిపై నేను పది సార్లు సలాం పంపిస్తాను”.

(సునన్ నసాయి, హదీసు నెంబరు 1283, షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు ఈ హదీసును హసన్ గా నిర్ధారించారు).

❖ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. అయినంత ఎక్కువగా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిపై దరూద్ (దీవెనలు) పంపాలని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది.
2. దరూద్ పంపడంలో దరూదే ఇబ్రాహీమి ఉత్తమమైనది “అల్లాహుమ్మ సల్లి అలా ముహమ్మద్నీ వ అలా ఆలి ముహమ్మద్నీ కమా సల్లత అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ ఇన్నక హమీదుమ్ మజీద్. అల్లాహుమ్మ బారిక్ అలా ముహమ్మద్నీ వ అలా ఆలి ముహమ్మద్నీ కమా బారక్ త అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ ఇన్నక హమీదుమ్ మజీద్”

(ఓ అల్లాహ్! ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) పై కరుణ చూపించు మరియు ఆయన పరివారం పై కూడా ఏ విధంగానైతే నీవు ఇబ్రాహీం అలైహిస్సలాం పై మరియు ఆయన పరివారం పై కరుణ చూపించావో, నిశ్చయంగా నీవు ప్రశంసనీయుడవూ, విధాతవూనూ.

ఓ అల్లాహ్! ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) పై శుభాలు కురిపించు మరియు ఆయన పరివారం పై కూడా ఏ విధంగానైతే నీవు ఇబ్రాహీం అలైహిస్సలాం పై మరియు ఆయన పరివారం పై శుభాలు కురిపించావో, నిశ్చయంగా నీవు ప్రశంసనీయుడవూ, విధాతవూనూ).

3.మనం పంపి ఈ దరూద్ దైవదూతల ద్వారా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారికి చేర్చబడుతుంది.

4.ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం పై సలాము పంపించే విధానం: “అస్సలాము అలైక అయ్యూహన్నబియ్య వ రహ్మాతుల్లాహి వ బరకాతుహు”(ఓ ప్రవక్తా! మీ పై అల్లా యొక్క శాంతి మరియు కరుణ కురువుగాక!).

5. ‘అస్సలాము అలైక యా రసూలల్లాహ్’ లేదా ‘అస్సలాము అలైక యా నబీయల్లా’ అని కూడా సలాము పంపవచ్చు.

49

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: كَانَتْ يَدُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ الْيَمْنَى لَطِيفَةً وَطَعَامَهُ، وَكَانَتْ يَدُ الْيُسْرَى لِحَالِهِ، وَمَا كَانَ مِنْ أَدَى. (سنن أبي داود، رقم الحديث ۳۲، وصحيح البخاري، رقم الحديث ۱۶۸، وصحيح مسلم، رقم الحديث ۶۶- (۲۶۸)، وجامع الترمذي، رقم الحديث ۱۸۸۸، وسنن ابن ماجه، رقم الحديث ۳۲۸۸، واللفظ لأبي داود، وصححه الألباني).

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్'హా) వారి ఉల్లేఖనం: (సాధారణంగా) శుభ్రపరచుకోవడానికి, అన్నం తినడానికి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు తన కుడిచేతిని ఉపయోగించేవారు, మరియు బహిర్బాహిరీ వెళ్ళినప్పుడు శుభ్రపరచుకోవడానికి లేదా ఇతర అపరిశుభ్రమైన వాటికి ఎడమ చేతిని ఉపయోగించేవారు.

(సునన్ అబూదావూద్ హదీసు నెంబరు 33, సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 168, సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 66-(268). జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 1888, సునన్ ఇబ్న్ మాజా హదీసు నెంబరు 3288. ఈ హదీసులోని పదాలు అబూదావూద్'లోనివి. ఇమామ్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ దీనిని సహీహ్'గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ప్రతి గౌరవనీయ పనిని కుడి చేతితోనే చేయాలని ఇస్లాం బోధిస్తోంది.
2. మాల్నియ్యాన్ని శుభ్రపరచుకోవడం వంటివి ఎడమ చేతితో చేయాలి.
3. ఒక విశ్వాసి తన ప్రతి పనిలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిని అనుసరించాలి.

50

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ سَأَلَ النَّاسَ أَمْوَالَهُمْ تَكْثُرًا: فَإِنَّمَا يَسْأَلُ جَمْرًا؛ فَلْيَسْتَقِلَّ أَوْ لْيَسْتَكْثِرْ». (صحيح مسلم، رقم الحديث 105 - (1041))

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: కేవలం తన ధనాన్ని వృద్ధి చేసుకోవాలనే ఆకాంక్షతో ఇతరుల నుండి ధనాన్ని అడిగేవాడు వాస్తవానికి అతడు నిప్పు కణికలను అడుగుతున్నాడు, అది కొంతైనా, ఎక్కువైనా సరే.
(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 79- (719)).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. అనవసరంగా జనాల నుండి డబ్బు అడగడాన్ని ఈ హదీసులో వారించబడింది, ఇలా అనవసరంగా డబ్బు అడగడం కూడా పాపకార్యమే అవుతుంది.
2. మనిషి తన అవసరాలను స్వయంగా తీర్చుకోకుండా ఇతరులపైనే ఆధారపడడం అలవర్చుకుంటే అతని అవసరాలు ఎప్పటికీ తీరవు, అలాగే ఇతరుల ముందు చేయి చాపడం అనేది కూడా ఆగదు, ఎవరైతే సృష్టికర్తను వేడుకొని తన కష్టాన్ని నమ్ముకుంటాడో, సహనం వహించవలసిన చోట సహనం వహిస్తాడో అతడికి ఆ సృష్టికర్త తప్పకుండా అతనియొక్క అవసరాలను తీర్చడంతోపాటు గౌరవనీయమైన జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

51

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُصَلِّي الضُّحَىٰ أَرْبَعًا، وَيَزِيدُ مَا شَاءَ اللَّهُ. (صحيح مسلم، رقم الحديث 79 - (719))

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్హా) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు (కనీసం) నాలుగు రెకాతులు 'దుహ్' (ఇష్'రాక్) నమాజు చెదివేచారు, ఆ పై వారు కోరుకున్నన్ని రెకాతులు చదివేవారు.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 79- (719),)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. దుహా(ఈప్రాక్) నమాజు యొక్క సమయం సూర్యోదయం తరువాత సూర్యుడు కొంత పైకి (వేటకు ఉపయోగించే బల్లేమంత) వచ్చిన తరువాత నుండి మిట్టమధ్యాహ్నం మొదలవ్వడానికి ముందు వరకూ ఉంటుంది. ఈ నమాజును 'దైవం వైపు మరలేవారి' నమాజు అని కూడా అంటారు.
2. ఈప్రాక్ నమాజు రెండు నుండి ఎనిమిది రెకాతుల వరకూ చదవవచ్చు, కొందరు ధర్మ పండితులు కనీసం రెండు ఆపై ఎన్నయినా చదవవచ్చని అన్నారు. రెండు రెండు రెకాతులుగా ఎన్నయినా చదవవచ్చు.

52

عَنْ عُمَانَ بْنِ عَفَّانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ آتَمَّ الْوُضُوءَ، كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى؛ فَالْصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَاتِ، كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ۱۱ - (۲۳۱)).

ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ (రదియల్లాహు అన్-హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా ప్రవచించారు: ఎవరైతే అల్లా ఆదేశించిన విధంగా వజూ చేసి ఐదు పూట్ల నమాజులు ఆచరిస్తాడో అతడి ఈ నమాజుల మధ్య సమయం అతని(పాపాలకు) ప్రాయశ్చితమవుతుంది.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 2345, ఇమామ్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. వదూ కూడా ప్రత్యేకమైన ఆరాధన, దీనివల్ల కూడా పాపాలు కడిగివేయబడతాయి, వదూ లేకుండా నమాజు అవ్వడనే విషయం అందరికీ తెలిసిందే. కావున ప్రతి ఒక్కరూ వదూకు సంబంధించిన అంశాలన్నిటి గురించి అవగాహన కలిగి ఉండాలి.
2. వదూను పరిపూర్ణంగా, ఆరాధనా భావంతో మనసు లగ్నం చేసి చేయాలి.
3. ఈ హదీసులో పేర్కొన్నట్లు ఐదు పూట్ల నమాజుల ద్వారా పాపాలు క్షమింపబడతాయి, అయితే పెద్ద పాపాలు మాత్రం పూర్తిస్థాయి ప్రశ్నాత్తాపం ద్వారానే క్షమింప బడతాయి.

53

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «نَعَمْ سَحَوْرُ الْمُؤْمِنِ: التَّامُّ». (سنن أبي داود، رقم الحديث ۲۳۴۵، وصححه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “(ఉపవాసం కోసం) సహరీ సమయంలో ఖర్జూరపు పండ్లు విశ్వాసికి ఎంత మంచి ఆహారం !”

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 2345, ఇమామ్ నాసిరుద్దీన్ అల్బాని వారు దీనిని సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఉపవాసముండడానికి సహరీ సమయంలో కూడా ఖర్జూరాలను తినడం ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి ఆదర్శం. చాలా మంది కేవలం ఉపవాసం విరమించే సమయంలోనే వీటిని తినాలనుకుంటారు.
2. ఖర్జూరం ఒక శుభప్రదమైన ఆహారం, సహరీలో కూడా దీనిని తినడం శుభప్రదం.
3. సహరీ చేయడం వల్ల పగలు ఫరజ్ నమాజులు చేయడానికి శక్తి లభిస్తుంది, కావున సహరీలో కొంచమైనా తినాలి, ప్రత్యేకించి ఖర్జూరాలు.

54

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَالَ أَحَدُكُمْ: آمِينَ، وَقَالَتِ الْمَلَائِكَةُ فِي السَّمَاءِ: آمِينَ؛ فَوَاقَتْ أَحَدَهُمَا الْآخَرَى؛ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

(صحيح البخاري، رقم الحديث ۷۸۱، وصحيح مسلم، رقم الحديث ۷۲- (۴۱۰)، واللفظ للبخاري).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: మీలో ఎవరైనా ఆమీన్ అన్నప్పుడు ఆకాశంలో దైవదూతలు కూడా ఆమీన్ అంటాయి, ఈ రెండిట్లో ఒకటి మరోదానితో సరిపోలితే అతని గత పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి”.

(సహీహ్ బుఖారీ, హదీసు నెంబరు 781, మరియు సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 72-(410), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఆమీన్ అనగా ఓ అల్లా స్వీకరించు అని అర్థం. ప్రత్యేకించి సూరా ఫాతిహా చదివినప్పుడు ఇది చెప్పబడుతుంది.
2. సమూహంగా నమాజు చదువుతున్నప్పుడు ఇమాముతోపాటు అందరూ, అలాగే ఒంటరిగా చదివేటప్పుడు ఆ వ్యక్తి ఆమీన్ చెప్పాలి.
3. దైవదూతల ఉనికిని విశ్వసించాలని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది.

55

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ». (سنن النسائي، رقم الحديث 4995، وصحيح مسلم، رقم الحديث 65 - (41)، واللفظ للنسائي، وحسنه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “ఎవరి నోరు మరియు చేతితో జనులు సురక్షితంగా ఉంటారో అతడే ముస్లిము, మరియు ఎవరి నుండైతే జనుల ప్రాణాలు, ధనం సురక్షితంగా ఉంటాయో అతడే మోమిన్(విశ్వాసి)”.

(సునన్ నాసాయి, హదీసు నెంబరు 4995, మరియు సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 65-(41). ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు నాసాయి లోనివి. ఇమామ్ నాసిరుద్దీన్ అల్బాన్ వారు ఈ హదీసును హసన్ మరియు సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

56

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا تَجْعَلُوا بَيْنَكُمْ مَقَابِرَ؛ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تَقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ». (صحيح مسلم، رقم الحديث 212 - (780)).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: మీ ఇళ్లను సమాధులుగా మార్చకండి, ఏ ఇంట్లో అయితే “సూరా బక్రా” చదవబడుతూ ఉంటదో ఆ ఇంటిని పైతాను అసహ్యించుకుని దూరంగా ఉంటాడు.

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 212, - (780),)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఆరాధన, దైవస్మరణ చేస్తుండడంతోపాటు సూరాబక్రా ఇళ్ళల్లో చదువుతుండాలని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది, దీని ద్వారా పైతాన్ ఆ ఇంటి నుండి దూరంగా పారిపోతాడని తెలుస్తున్నది.
2. ఇంటిని ఆరాధన, దైవస్మరణ మరియు ఖురాన్ యొక్క పారాయంనుండి దూరంగా ఉంచడం ఒక ముస్లిముకు తగదు, ఇలా చేయడం ద్వారా ఆ గృహము దైవ శుభాలు నోచుకోకుండా శ్మశాన నిర్మానుష్యతను తలపిస్తుంది.

57

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «إِذَا قَالَ الْإِمَامُ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ؛ فَقُولُوا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ؛ فَإِنَّهُ مِنْ وَاقِفِ قَوْلِهِ قَوْلَ الْمَلَائِكَةِ؛ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ٧٩٦، وأيضاً صحيح مسلم، رقم الحديث ٧١ - (٤٠٩)).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: ఇమాము “సమీయల్లాహు లిమన్ హమిదహ్” అన్నప్పుడు మీరు “అల్లాహుమ్మ రబ్బనా లకల్ హంద్” అనండి. ఎవరి ఈ వాఖ్యమైతే దైవదూతల వాక్యంతో సరిపోలుతుందో అతని గత పాపాలన్నీ క్షమింపబడతాయి”.

(సహీహ్ బుఖారీ, హదీసు నెంబరు 796, మరియు సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 71-(406),).

1. అల్లాయుక్క అనంత కరుణ ఎలా ఉంటుందో మనకు ఈ హదీసుతో తెలుస్తోంది.
2. ఇందులో ఏ మాత్రం కష్టం లేని అతి చిన్న క్రియతో ఎంతో ప్రతిఫలాన్ని పొందే ఆస్కారముంది, రుకూ తరువాత ఆ చిరు సమయంలో ‘రబ్బనా వ లకల్ హమ్ద్’ అనే వాఖ్యం దైవదూతల యొక్క ఇదే వాఖ్యంతో సరిపోలితే అల్లా దాసుని యొక్క గత పాపాలన్నీ క్షమించి వేస్తాడు.

58

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْهَلَالَ: فَقَالَ: «إِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصُومُوا، وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَافْطَرُوا؛ فَإِنْ أَغْمَى عَلَيْكُمْ فَعِدُوا ثَلَاثِينَ». (صحيح مسلم، رقم الحديث 20 - (1081)).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు నెలవంక గురించి ఇలా ఉపదేశించారు: మీరు దానిని (నెలవంక) చూసి (రమదాన్) ఉపవాసాలు ఆరంభించండి, మరియు దానిని చూసి ఉపవాసాలు ముగించండి, ఒకవేళ ఆకాశం మేఘావృతం అయి ఉంటే ముప్పై రోజులు పూర్తి చేయండి”.

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 20- (1081),).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. రమదాన్ నెల ప్రారంభం మరియు ముగింపు సమయం విషయంలో ఎటువంటి అనుమానానికి ఆస్కారం ఉండకూడదు, అనగా ఆకాశం మేఘావృతం అయిఉండి నెలవంక కనిపించకపోతే ఆ రోజు వదిలివేయాలి,

అంటే షాబాన్ 29 న నెలవక కనిపించకపోతే మరో రోజు పూర్తిచేసుకొని రమదాన్ ఉపవాసం మొదలుపెట్టాలి, రమదాన్ నెల ముగింపులో 29 న నెలవక కనిపించకపోతే ఆ నెల 30 వ రోజు కూడా పూర్తిచేసుకొని ఈదులో ఫిత్రి (రమదాన్ పండుగ) జరుపుకోవాలి.

2. రమదాన్ నెల ఆరంభం అవకముందునుంచే ఉపవాసాలు మొదలుపెట్టకూడదు.

59

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ عَنْ مَجْلِسِهِ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ: فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث 2717، وصحيح مسلم، رقم الحديث 21 - (2179) واللفظ لابن ماجه، وصححه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: “కూర్చున్న చోటినుండి ఎవరైనా లేచివెళ్లి తిరిగివస్తే అతనే ఆ చోటుకు (మరలా కూర్చోవడానికి) హక్కుదారుడు”. (సునన్ ఇబ్నెమాజా, హదీసు నెంబరు 3717, సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 31-(2179). ఈ హదీసులోని పదాలు ఇబ్నెమాజాలోనివి, షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్కాస్బీ వారు దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు).

1. నలుగురు కలిసి కూర్చున్నచోట అక్కడ పొరించవలసిన కొన్ని మర్యాదలు ఉంటాయి, ఒకరికే ఇబ్బంది కలిగించే ఎటువంటి పని అక్కడ చేయకూడదు.
2. కలసి కూర్చున్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి ఏదైనా పని మీద బయటకు వెళ్ళి వస్తే ఆదేచోట అతను మరలా కూర్చునే హక్కు అతనికి ఉంటుంది, ఇతరులు దానిని తిరస్కరించలేరు.

60

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْبَدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا أَنْفَقَ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً وَهُوَ يَحْتَسِبُهَا كَانَتْ لَهُ صَدَقَةً». (صحيح مسلم، رقم الحديث 48 - (1002)، وصحيح البخاري، رقم الحديث 50، واللفظ لمسلم).

అబూ మసీద్ అల్ బద్రి (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: ఒక ముస్లిము(దైవం నుండి ప్రతిఫలాన్ని ఆశిస్తూ) తన కుటుంబం పై ఖర్చు చేసే డబ్బు కూడా సదకా(దైవ మార్గంలో ఖర్చు చేయడం) కింద లెక్క కట్టబడుతుంది. (సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 48-(1002), సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 55, ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు ముస్లిం లోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. భార్య బిడ్డలపై ఖర్చు చేసే ప్రాముఖ్యత గురించి ఈ హదీసులో తెలుపబడింది, దైవమార్గం మరియు బీదలకన్నా ముందు తన సొంత కుటుంబానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని ఇస్లాం బోధిస్తుంది, వీరిపై చేసే ఖర్చు కూడా సదాకా (దైవ మార్గంలో ఖర్చుచేయడం) కోవలోకే వస్తుంది.
2. తన కుటుంబం కోసం అవసరమైన మేరా అల్లాహ్ యొక్క సంతృప్తత కోసం ఖర్చుచేయడం అనుమతించబడింది, ఎటువంటి లెక్క లేకుండా అనవసరవాటిలో దుబారాగా ఖర్చు చేయడం, దైవ సంతృప్తతకు విరుద్ధంగా వెళ్ళడం మాత్రం నిషేధించడమైనది.

61

عَنْ عَبْدِ بْنِ حَاتِمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ، يَقُولُ: «مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَتِرَ مِنَ النَّارِ، وَلَوْ بِشِقْ تَمْرَةٍ، فَلْيَفْعَلْ». (صحيح مسلم، رقم الحديث 66- (1016)، وصحيح البخاري، رقم الحديث 1413، واللفظ لمسلم).

అదీ బిన్ హాతిమ్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “ఒక చిన్న ఖర్జూరపు ముక్క ద్వారా (దానిని దానం చేయడం ద్వారా) అయినా సరే మిమ్మల్ని మీరు నరకాగ్ని నుండి కాపాడుకోగలిగితే కాపాడుకోండి”.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 66-(10-16), సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 1413, ఈ హదీసులోని పదాలు ముస్లింలోనివి).

❁ హదీసు ఉల్లేఖకుని క్లుప్త పరిచయం:

అదీ బిన్ హాతిమ్ (రదియల్లాహు అన్హు) : వీరి ఇంటి పేరు అబూతరీఫ్ లేదా అబూ వహీబ్, వీరి వంశిక పేరు అదీ బిన్ హాతిమ్ బిన్ అబ్దుల్లా అత్తాయీ, వీరు ధాత్యత్వంలో చాలా ప్రసిద్ధులు, ఎంతో వివేకవంతులు మరియు మంచి నాయకులు, వీరు ఇస్లాంకు మునుపు అజ్ఞాన సమయంలో మరియు ఆ తరువాత తమవారికి నాయకునిగా ఉన్నారు, నిర్భయంగా, ప్రభావితంగా ప్రసంగం చేయడంలో మంచి సమర్థత కలిగిఉండేవారు

వీరు ఇస్లాం స్వీకరించి తమకు తోడుగా ఉంటే ఎంతో బాగుంటుందన్న ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు తలచేవారు, ఒక సారి ఇస్లాం మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి గురించి తెలుసుకోవడానికి మదీనా వచ్చారు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి మసీదు అయిన మస్జిద్ ఎ నబవిలో వారి సమావేశం జరిగింది.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇదంతా కేవలం నాయకత్వం కోసం, రాజ్యం కోసం చేస్తున్నారేమోననే అపోహ వారిలో ఉండేది, కానీ ఎప్పుడైతే వారి సమావేశం మసీదులో జరిగిందో కొద్ది సమయంలోనే వారికి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గురించి అర్థం అయిపోయింది, ఇదంతా రాజ్యం కోసంకాదు వీరొక ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) అని అర్థం అయిపోయింది. వారిని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన ఇంటికి తెసుకెళ్లి ఆతిథ్యం ఇచ్చారు, ఇస్లాం యొక్క సందేశాన్ని అందజేశారు, వెంటనే అదీ బిన్ హాతిం వారు ఇస్లాం స్వీకరించారు

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మరణాంతరం కొంతమంది ఇస్లాం వీడి వెళ్ళడం దానికి కొంతమంది అవిశ్వాసులు రెచ్చగొట్టడంతో కల్లోలం తలెత్తింది, ఆ సమయంలో అదీ బిన్ హాతిమ్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారు ఎంతో చాకచౌక్యంతో దీనిని ఎదుర్కున్నారు, తనవారిని దీనిలో చిక్కుకోకుండా కాపాడారు, కొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించి అపరిపక్వతతో ఉన్న కొంత మందిలో ఇటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితులు తలెత్తాయి.

ఇస్లాం తరుపున కూడా వీరు అనేక యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు, ఇరాక్, మదాయెన్, ఖాదీసియా లాంటి పెద్దపెద్ద యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు

వీరి ద్వారా మొత్తం 66 హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి.

చివరిలో వీరు కూఫాలో నివాసమున్నారు, అల్లా వీరికి శతాధిక జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు తన 120 వ ఏట హిజ్రీ శఖం 67 లో కూఫాలో మరణించారు.

ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. దాన ధర్మాలు చేయాలని ఈ హదీసులో ప్రోత్సహించబడినది, మీరు దానం చేసే డబ్బు లేదా ఏదైనా వస్తువు అత్యంత తక్కువగా ఉన్నా కూడా దానిని తేలికగా తీసుకోకూడదు, విలువలేనిదిగా భావించకూడదు. ఎందుకంటే ఆ అతిచిన్నదే నరకాగ్ని నుండి విముక్తికి దోహదం చేయవచ్చు.
2. నరకం నుండి తమను తాము కాపాడుకోండి అని ఈ హదీసులో పేర్కొనబడింది, అనగా మీరు ఒకరికి చేసే సహాయం మీకు మరియు నరకాగ్నికి మధ్య ఒక అడ్డు తెరగా పనిచేస్తుంది. ఒక చిన్న ఖర్చురపు ముక్య అయినా సరే ఎదుటివారికి దాని అవసరం ఉంటే తప్పకుండా దానం చేయండి, ఇంతేకదా అనుకోవద్దు, సందర్భాన్ని బట్టి దానికి ఎంతో విలువ ఉండవచ్చు.

62

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ١٧٧٢، وأيضاً صحيح مسلم، رقم الحديث ٤٢٧-١٣٤٩)، واللفظ للبخاري).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “ఒక ఉమ్రా తరువాత మరో ఉమ్రా చేసినప్పుడు ఈ రెంటి మధ్య జరిగిన పాపాలన్నీ క్షమింపబడతాయి, పరిపూర్ణతతో చేయబడి అల్లాహ్ ద్వారా స్వీకరింపబడిన హజ్ యొక్క ప్రతిఫలం స్వర్గం తప్ప మరేమీ కాదు”.

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 1773, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 437-(1349), ఈ హదీసు యొక్క పదాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఎక్కువసార్లు ఉమ్రా చేయవచ్చని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది, ఒక ఉమ్రా నుండి మరొక ఉమ్రా మధ్యలోని పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి, అయితే ఇవి చిన్న పాపాలే, పెద్ద పెద్ద పాపాలు క్షమింపబడాలంటే పూర్తిస్థాయి ప్రశ్నాత్తాపంతో వేడుకోవడం అవసరం.
2. ఈ హదీసు ద్వారా హజ్ మరియు ఉమ్రా యొక్క ప్రాముఖ్యత తెలుస్తోంది, రెండు ఉమ్రాల మధ్య పాపాలు క్షమింపబడతాయి అలాగే అల్లాహ్ అంగీకరించిన హజ్ వల్ల దొరికే ప్రతిఫలం స్వర్గం.
3. ఏ హజ్ లో అయితే అల్లా యొక్క ఆదేశాలు తు.చ. తప్పకుండా పారించడం మరియు దీనికి సంబంధించిన బాధ్యతలు దైవాభీష్టానికి అనుగుణంగా జాగ్రత్తగా, సక్రమంగా నిర్వర్తించడం జరిగిందో దానినే హజ్ ఏ మబరూర్ అంటారు, హజ్ ఏ మబ్రూర్ యొక్క ప్రతిఫలం స్వర్గం తప్ప మరేమీ కాదని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు సెలవిచ్చారు.

63

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِذَا دَخَلَ مَضَانُ فَتَحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ، وَسُلْسِلَتِ الشَّيَاطِينُ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ٢٢٧٧، وصحيح مسلم، رقم الحديث ١-١٠٧٩)، واللفظ للبخاري).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “రమదాన్ మాసము వచ్చినప్పుడు స్వర్గ ద్వారాలు తెరచివేయబడతాయి, నరక ద్వారాలు మూసివేయ బడతాయి మరియు పైతానులు బీడీలలో బందీ అవుతాయి”.

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 3277, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 1-(10-79), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. రమదాన్ నెల ప్రత్యేకతలలో ముఖ్యమైన విషయమేమంటే ఈ మాసంలో స్వర్గద్వారాలు తెరవబడి నరకద్వారాలు మూయబడతాయి, నరకం నుండి విముక్తి పొంది స్వర్గానికి వెళ్లదలచుకునేవారు ఈ నెలలో స్వచ్ఛమైన సంకల్పంతో తమ సృష్టికర్తను ఆరాధించాలి, మనస్ఫూర్తిగా తమ పాపాల క్షమాపణ కోసం అతని ముందు వేడుకోవాలి, తమ జీవితాలను ఇదివరకటికన్నా ఎక్కువగా పుణ్యాత్మకంగా మార్చుకోవాలి.
2. ఈ నెలలో పైతానులు బందీ చేయబడతాయి, సాధారణ రోజుల్లో ఉండే వారి ప్రభావం ఈ నెలలో ఉండదు. అయితే చెడు వైపు లాగే మనస్సు, చెడుఅలవాట్లు మాత్రం తోడుగానే ఉంటాయి, ఈ నెలలో ఆరాధనలు చేయడం తేలిక కాబట్టి మనస్సును సంస్కరించడానికి ప్రయత్నించాలి, ఈ విషయంలో సంకల్ప శుద్ధి ఉంటే అల్లా తప్పకుండా సహకరిస్తాడు.

64

عَنْ حَفْصَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ ۖ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ لَمْ يَجْمَعْ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ؛ فَلَا صِيَامَ لَهُ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ۷۳۰، وسنن أبي داود، رقم الحديث ۲۴۵۴، وسنن النسائي، رقم الحديث ۲۳۳۴، واللفظ للترمذي، وصححه الألباني).

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి భార్య అయిన హఫ్సా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “వేకువజాము(ఫజర్)కు ముందే ఉపవాస సంకల్పం చేయనిదే ఆ ఉపవాసం పరిగణలోకి రాదు”.

(జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 730, సునన్ అబూ దావూద్ హదీసు నెంబరు 2454, మరియు సునన్ నాసాయి హదీసు నెంబరు, 2334, ఈ హదీసులోని పదాలు తిర్మిజీకి చెందినవి, ఇమామ్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు ఈ హదీసును సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ హదీసు ఉల్లేఖకురాలి క్లుప్త పరిచయం:

విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హఫ్సా బింతె ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్హ) : ప్రవక్త మహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు జన్మించడానికి ఐదు సంవత్సరాల ముందు మక్కాలో జన్మించారు, వీరు ప్రముఖ సహాబీ అయిన ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి కుమార్తె, వీరు ఖునైస్ బిన్ హుజాఫా వారి భార్యగా ఉన్నారు, హబీషా వైపు హిజ్రత్ చేసినప్పుడు వారితో ఉన్నారు, ఆ తరువాత కొన్నాళ్ళకు మదీనా తిరిగి వచ్చారు. అప్పుడు బద్ర్ యుద్ధం జరిగినప్పుడు ఖునైస్ బిన్ హుజాఫా వారు కూడా ఈ బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు, యుద్ధంలో తీవ్ర గాయమై చనిపోయారు, అప్పుడు హఫ్సా వారి వయస్సు ఇరవై సంవత్సరాలు ఉండేది, భర్తను కోల్పోయిన తన కుమార్తె విషయంలో ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారు చాలా బాధలో ఉండేవారు, ఈ సందర్భంలో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు వీరి కోసం పెళ్లి సంబంధం పంపించారు, ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వెంటనే ఒప్పుకున్నారు, హిజ్రీ శకం 3 లో వీరి పెళ్లి జరిగింది.

హఫ్సా (రదియల్లాహు అన్హ) ద్వారా మొత్తం 60 హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి. ఖురాన్ ను కంఠస్థం చేసివున్న (హఫీజ్ ఖురాన్) వారు కాలక్రమంలో కొందరు చనిపోవుతుండడంతో ఖలీఫా అబూ బక్ర్ సిద్దీక్ (రదియల్లాహు అన్హు) ఖురాన్ ప్రతిని రాయించారు, దానిని హఫ్సా (రదియల్లాహు అన్హ) మొత్తం కంఠస్థం చేసుకున్నారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారికి వచ్చే వహీను రాసేవారిలో హఫ్సా (రదియల్లాహు అన్హ) కూడా ఒకరు. ఖలీఫా ఉస్మాన్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి హామం వరకూ ఈ ప్రతి వీరిదగ్గరే ఉంది, ఉస్మాన్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారు వీరి నుండి ఈ ప్రతిని అడిగి తీసుకొని దానికి మరికొన్ని నకళ్ళను తయారు చేయించి దేశంలోని విభిన్న ప్రాంతాలకు పంపించారు, ఆ తరువాత ఆ ప్రతిని హఫ్సా వారికి తిరిగి ఇచ్చేశారు. వీరు మరణించే వరకు ఈ ప్రతి వీరి దగ్గరే ఉండేది, తాను మరణించిన తరువాత ఈ ప్రతి తన సోదరుడైన అబ్దుల్లా వారికి చెందాలని చెప్పి ఉంచారు.

ఉమ్మూల్ మూమిన్స్ హఫ్సా (రదియల్లాహు అన్హ) వారు ఎక్కువగా దైవారాధనలో ఉండేవారు, రాత్రుళ్ళు కూడా ఎక్కువ సమయం ఆరాధనలోనే గడుపుతుండేవారు, హిజ్రీ శాఖం 41 లేదా 45 లో వీరు మదీనా పట్టణంలో మరణించారు, అప్పటి మదీనా గవర్నర్ అయిన మర్వాన్ వారు వీరి జనాజా నమాజు చదివించారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. రమదాన్ యొక్క విధి ఉపవాసాలు, లేదా ఇతర ఉపవాసాలు ఉండడానికి నియ్యత్(సంకల్పం) ఫజర్ సమయం మొదలవడానికి ముందే చేసుకోవాలి.
2. నియ్యత్ మనస్సులో చేసుకోవాలి నోటితో ఉచ్చరించి కాదు. ఉచ్చరించి నియ్యత్ చేయడం అనేది బిద్'అత్ (కొత్త పోకడ) అవుతుంది.

65

عَنْ أَبِي بَرزَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْغَدَاةِ مَا بَيْنَ السَّيِّئِ إِلَى الْهَامَةِ آيَةً. (صحيح مسلم، رقم الحديث 172 - (161)، وصحيح البخاري، رقم الحديث 541، واللفظ لمسلم).

అబూ బర్'జా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: “ఫజర్ నమాజులో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు పారాయణం చేసే ఆయతుల సంఖ్య డెబ్బై నుండి వందకు మధ్య ఉండేది”.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు, 172-(461) మరియు సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 541, ఈ హదీసులోని పదాలు ముస్లింలోనివి).

❁ అబూ బర్'జా (రదియల్లాహు అన్'హు):

వీరి పూర్తి పేరు అబూ బర్'జా నద్'లా బిన్ ఉబైద్ అస్లమీ, మక్కా నగరం పై విజయం సాధించినప్పుడు వీరు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంతోపాటు ఉన్నారు, తరువాతి కాలంలో వీరు 'బస్తా', 'ఖురాసాన్' మరియు 'మరు' అనే ప్రాంతాలలో నివాసముండి చివరన మరలా బస్తాకు తిరిగివచ్చేవారు.

వీరి నుండి మొత్తం 40 హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి. వీరు హిజ్రీ శఖం 60 లేదా 64 లో బస్తాలోనే తుది శ్వాస విడిచారు, అప్పటి అమీర్ ముఅవియా కన్నా వీరు ముందు చనిపోయారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. హదీసులో పేర్కొనబడిన సలాతుల్ “గదా” అనగా ఫజర్ నమాజు, ఫజర్ నమాజులో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు అరవై నుండి వంద ఆయతుల పారాయణం చేసేవారు.
2. సామూహికంగా(జమాత్) నమాజు చదివేటప్పుడు బలహీనులను దృష్టిలో ఉంచుకొని చదివించాలి, వారికి ఎటువంటి బాధ కలగ కూడదని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఉపదేశించారు.

66

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «تَأْكُلُ النَّارُ ابْنَ آدَمَ إِلَّا أَثَرَ السُّجُودِ: حَرَّمَ اللَّهُ عَلَى النَّارِ أَنْ تَأْكُلَ أَثَرَ السُّجُودِ». (سنن ابن ماجه، رقم الحديث 4226، وصحيح البخاري، جزء من رقم الحديث 4227).

وصحيح مسلم، جزء من رقم الحديث 299 - (182)، واللفظ لابن ماجه، وصححه الألباني).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: “ఆదం సంతానమైన మనిషికి నరకాగ్ని సాష్టాంగ గుర్తులున్న చోట తప్ప అన్ని చోట్ల కాల్చుతుంది,

సాష్టాంగ గుర్తులు నరకాగ్ని ద్వారా కాలకుండా అల్లాహ్ నిషేదించాడు”.

(సునన్ ఇబ్నె మాజా హదీసు నెంబరు 4326, సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 7437, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 299 -(182), ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు ఇబ్నె మాజాలోనివి, నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారూ దీనిని సహీహ్ గా నిర్ధారించారు)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. అల్లాహ్ ముందు సాష్టాంగం యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఈ హదీసు తెలుపుతుంది, సాష్టాంగం చేయడం ద్వారా నుదుటిపై ఏర్పడే గుర్తును నరకాగ్ని కాలచదు అని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు సెలవిస్తున్నారు.
2. దైవ సంతృప్తత కోసం చేసే ఎక్కువ సాష్టాంగాల ద్వారా మనిషి స్వర్గానికి అర్హుడవుతాడని వేరొక హదీసుతో తెలుపబడింది.

67

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا كَانَ يَوْمُ عِيدٍ، خَالَفَ الطَّرِيقَ. (صحيح البخاري، رقم الحديث ٩٨٦).

జాబిర్ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం : ఈద్ రోజున ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు సాధారణ మార్గం కాకుండా వేరే మార్గం గుండా వెళ్ళేవారు. (సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 986).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈద్ నాడు నమాజు నుండి తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు వేరొక మార్గం నుండి వెళ్ళాలని సూచించడం జరిగింది, దైవారాధనకు వెలుతున్నప్పుడు ఆ వెళ్ళిన మార్గం కూడా ప్రళయదినాన సాక్ష్యం ఇస్తుంది కాబట్టి మరో మార్గాన్ని ఎంచుకోమని సూచించి ఉండవచ్చు.
2. విశ్వాసులు తమ ఆదిక్యాన్ని అందరికీ ప్రదర్శించడంవల్ల ఎల్లప్పుడూ నిరోధించడానికి ప్రయత్నించే అవిశ్వాసుల మనసుల్లో వీరి శక్తి గురించి భయం కలిగించడానికి కూడా ఇలా సూచించి ఉండవచ్చు.

68

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ الطُّهُورُ، وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ، وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ». (سنن أبي داود، رقم الحديث 61، وجامع الترمذي، رقم الحديث 2، وسنن ابن ماجه، رقم الحديث 275، قَالَ

الإمام الترمذي: هذا حديث بأنه: أصح شيء في هذا الباب أحسن، وحسنه الألباني وصححه).

అలీ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: వదూ నమాజు యొక్క తాళంచెవి, (నమాజు ప్రారంభించడానికి) అల్లాహు అక్బర్ చెప్పగానే మిగితా పనులన్నీ నిషిద్ధమయిపోతాయి, (నమాజు ముగింపు సమయంలో) అస్సాలాము అలైకుమ్ వ రహ్మాతుల్లాహ్ అనగానే నిషిద్ధమైనవన్నీ హలాల్ అయిపోతాయి. (సునన్ అబీ దావూద్ హదీసు నెంబరు 61, జామే తిర్మిజీ హదీసు నెంబరు 3, మరియు సునన్ ఇబ్నె మాజా హదీసు నెంబరు 275, ఈ హదీసును ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు సహీహ్, హాసన్'గా పెర్మోన్నారు, నాసిరుద్దీన్ అల్బానీవారు దీనిని సహీహ్'గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఎటువంటి నమాజు అయినా వదూచేయడం తప్పనిసరి. వదూ లేనిదే ఏ నామాజు అవ్వదు.
2. ఒక సారి అల్లాహు అక్'బర్ అని నమాజు మొదలు పెట్టిన తరువాత నమాజుకు ముందు హలాల్ ఉన్న అన్నీ హరామ్(నిషిద్ధం) అయిపోతాయి, అనగా మాట్లాడడం, తినడం, త్రాగడం వగైరా అన్నిరకాల పనులు.

69

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «صِيَامُ يَوْمٍ عَاشُورَاءَ، إِنِّي أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ٧٥٢، وصحيح مسلم، جزء من رقم الحديث ١٩٦ - (١١٦٢)، وسنن أبي داود، جزء من رقم الحديث ٢٤٢٥، واللفظ للترمذي، ولم يحكم الإمام الترمذي هذا الحديث بشيء، وصححه الألباني).

అబూ కదాదా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఆషూరా రోజున(ముహర్రం నెల పదవ తారీకు) ఉండే ఉపవాసానికి బదులుగా అల్లా క్రిత సంవత్సరపు పాపాలు (చిన్న పాపాలు) మన్నిస్తాడని నేను ఆశిస్తున్నాను”.

(జామే తిర్మిజీ , హదీసు నెంబరు 752, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 196- (1162), సునన్ అబూదావూద్ హదీసు నెంబరు 2425. ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు తిర్మిజీ లోనివి, ఈ హదీసు గురించి ఇమామ్ తిర్మిజీ ఏమీ పేర్కొనలేదు, పేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్'గా నిర్ధారించారు)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ హదీసులో మొహర్రం నెల పదో తారీకున ఉపవాసం ఉండాలని ప్రోత్సహించబడింది. ఈ ఒక్క ఉపవాసం కారణంగా అల్లాహ్ మన గత సంవత్సరపు పాపాలన్నీ క్షమించి వేస్తాడు. ఇక్కడ కూడా చిన్న పాపాలే క్షమించ బడతాయి, పెద్ద పెద్ద పాపాలకు పూర్తి స్థాయి ప్రశ్నాత్తాపం అవసరం.
2. మొహర్రంన 'తోమ్మిదీ పది' లేదా 'పది పడకుండు' తారీకుల్లో రెండు రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి, ఇందులో తోమ్మిదీ పది తారీకుల్లో ఉండడం ఉత్తమం. కేవలం పదవ తారీకు మాత్రమే ఉపవాసమున్నా పరువాలేదు.
3. 'ఆషూరా' అనగా 'పడవది' అని అర్థం, అనగా పదవ తారీకున ఉండే ఉపవాసం.

70

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ لِي النَّبِيُّ ﷺ: «لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا، وَلَوْ أَنَّ تَلَقَّى أَخَاكَ بِوَجْهِ طَلْقٍ».
(صحيح مسلم، رقم الحديث ۱۴۴ - (۲۶۲۶)).

అబూ జర్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “ఏ చిన్న సత్కార్యాన్ని కూడా హీనంగా చూడకండి, అది చిరునవ్వుతో ఒక సోదరుడిని పలకరించడమైనా సరే”.

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు, 144 -(2626)).

 ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. తోటి వ్యక్తితో కలిసినప్పుడు చిరునవ్వుతో పలకరించాలని ఈ హదీసు చెబుతున్నది.
2. కుటుంబ సభ్యులు, బయట వారు ఎవరు కలిసినా కూడా ఎంతో ప్రేమతో, చిరునవ్వుతో, వారి మనసులను గెలుగుచుకునే విధంగా మన ప్రవర్తన ఉండాలి.
3. ఒకరితో మంచి ప్రవర్తన కలిగి ఉండడం కూడా దైవారాధన కోవలోకే వస్తుంది.

71

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ، قَالَ: «صَلَاةُ الْمَرْءِ فِي بَيْتِهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهِ فِي مَسْجِدِي هَذَا إِلَّا الْمَكْتُوبَةَ». (سنن أبي داود، رقم الحديث ۱۰۴۴، وصحيح البخاري، جزء من رقم الحديث ۷۲۱، واللفظ لأبي داود، وصححه الألباني).

జైద్ బిన్ సాబిత్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “ఒక వ్యక్తి తన ఫరజ్ నమాజులు తప్ప

మిగితా నమాజులు నా ఈ మసీదులో చదవడం కన్నా తన ఇంట్లో చదవడం ఉత్తమం”.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 1044, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 731, ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు అబూదావూద్‌లోనివి, షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్‌గా నిర్ధారించారు)

✽ హదీసు ఉల్లేఖకుని క్లుప్త పరిచయం :

జైద్ బిన్ సాబిత్: వీరి పూర్తి పేరు జైద్ బిన్ సాబిత్ బిన్ దహ్లాక్, వీరు అన్‌సార్ యొక్క గొప్ప సహాబీల్లో ఒకరు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారిపై అవతరించే ఖురాన్‌ను వ్రాసేవారిలో వీరు కూడా ఒకరు.

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు తన సందేశాన్ని ఎవరైనా చక్రవర్తులకు పంపించాలని, ఉత్తరాలు పంపించాలని తలచినప్పుడు వారు సంబంధిత భాషణకు నేర్పుకోమని వీరికి ఆదేశించేవారు, ఆ ఆదేశానికి శిరసా వహించి అనతికాలంలోనే దానిని నేర్పుకొనేవారు, ఈ విధంగా జైద్ (రదియల్లాహు అన్‌హు) కొన్ని భాషలను నేర్చుకున్నారు. ఉదాహరణకు: సుర్యానీ, ఫారసీ వగైరా.

జైద్ (రదియల్లాహు అన్‌హు) వారు ఎంతో జ్ఞానం మరియు మేధో సంపద కలిగి మదీనా నగరంలో అత్యంత గౌరవనీయమైన వ్యక్తులలో ఒకరిగా ఉన్నారు. ఖురాన్‌ను పూర్తిగా కంఠస్థం చేసుకోవడంతో పాటు, మంచి మేధావిగా కొలవబడేవారు, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారితో హదీసులు ఉల్లేఖించారు, అంటే కాకుండా ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారి దగ్గర ఖురాన్ నేర్చుకున్నారు. ఖలీఫా ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్‌హు) వారు హాజీ చేయడానికి బయలుదేరినప్పుడు తన తన స్థానంలో వారిని కూర్చోపెట్టి వెళ్లారు అంటే కాకుండా న్యాయమూర్తిగా కూడా నియమించి వారికి ప్రత్యేక జీతం కూడా నిర్ణయించారు.

ఖలీఫా ఉస్మాన్ (రదియల్లాహు అన్‌హు) వారి హాజరులో ఖురాన్‌ను వ్యాపింపజేయడంలో కీలక పాత్ర పోషించారు, వీరి ద్వారా మొత్తం 92 హదీసులు ఉల్లేఖించబడినవి, తన 56 వ యేట హిజ్రీ శఖం 45 లో వీరు గతించారు.

✽ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. సఫిల్(ఐచ్చిక) నమాజులు ఇంట్లో చదవడం ఉత్తమం. దీనివల్ల ఇంటిని కూడా ఆరాధనా ప్రదేశంగా చేసినట్లవుతుంది, దానివల్ల దైవ శుభాలు కలుగుతాయి, అలాగే నలుగురి ముందు ప్రదర్శనా బుద్ధికి(రియాకార్) లొంగ కుండా ఉండడానికి ఈ నమాజులను ఇంట్లో చదవడమే ఉత్తమం.
2. సూర్య, చంద్ర గ్రహనాల సమయంలో చదివే సఫిల్ నమాజులు మసీదులలో సామూహికంగా చదవడమే ఉత్తమమైనది.

72

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَنْ أَقُولَ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ۲۲ - (۲۶۹۵))

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా ప్రవచించారు: “సబ్హానల్లాహి వల్హందులిల్లాహి వాలాయిలాహ ఇల్లల్లాహు వల్లాహు అక్బర్” (సర్వ స్థుతులతో కూడుకున్న పరమ పవిత్రత(అన్నిరకాల బలహీనతలకు అతీతుడు) అల్లాకే చెందును, అల్లా తప్ప మరే ఆరాధ్య దైవం లేదు మరియు అల్లా అత్యున్నతుడు) అని చెప్పడం నాకు సూర్య కాంతి ప్రసరించేవాటన్నిటిలోకెల్ల అత్యంత ప్రీయమైనది”.

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 32 - (2695),)

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ నాలుగు వాఖ్యాలు అల్లాహ్ వద్ద ఎంతో ప్రాముఖ్యం కలవి, వీటిలో అల్లాహ్ యొక్క ఔన్నత్యం గురించి తెలుపబడింది.
2. ఈ వాఖ్యలతో అల్లాహ్ యొక్క స్మరణ చేయడం ద్వారా చాలా ఎక్కువ పుణ్యాన్ని గడించవచ్చు.

73

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا عَلَى شِرَارِ النَّاسِ». (صحيح مسلم، رقم الحديث ۱۳۱ - (۲۹۴۹)).

అబ్దుల్లా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా ప్రవచించారు: “ ప్రళయం సంభవించేటప్పుడు(ఈ భూమిపై) అత్యంత చెడ్డవారు నివాసమై ఉంటారు”.

(సహీహ్ ముస్లిం, హదీసు నెంబరు 131- (2949)).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ప్రళయం సంభవించేటప్పుడు ఈ భూమిపై అత్యంత చెడ్డ వ్యక్తులు ఉంటారని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తున్నది, వారు అన్నిరకాల చెడు కార్యాలు కలిగి ఉంటారు.
2. ప్రళయం సంభవించేటప్పుడు విశ్వాసులేవ్వరూ బ్రతికి ఉండరు, ప్రళయం రావడానికి ముందు అల్లాహ్ ఒక చల్లటి గాలిని పంపిస్తాడు, దాని కారణంగా

విశ్వాసులందరూ చనిపోతారు, ఆ తరువాత ఈ ధరణి పై అవిశ్వాసులు తప్ప విశ్వాసులు మిగిలి ఉండరు.

3. ఆ గాలి రాక ముందు వరకూ కూడా ఈ భూమి పై విశ్వాసులనేవారు ఉంటారు.

74

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ، كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ٦٩٥١، وصحيح مسلم، رقم الحديث ٥٨ - ٢٥٨٠)، واللفظ للبخاري).

ఒక ముస్లిము తన తోటి ముస్లిముకు నోదరుడు. అతడిపై దౌర్జన్యం చేయడం, అణచడం వంటివి చేయడు, ఎవరైతే తన తోటి సహోదరుడి సహాయంలో ఉంటాడో అల్లాహ్ కూడా అతని సహాయంలో ఉంటాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 6951, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు హదీసు నెంబరు 58 - (2580). ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీ లోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఒక విశ్వాసి అయిన ముస్లిము మరో ముస్లిము పై దౌర్జన్యం చేయడం, బాధించడం తగదు, అయినంత మేరా తోటి ముస్లిమును ఆడుకోవడానికి, సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నించాలి.
2. ఒకరినొకరు మనస్సులను గాయ పరచుకోవడం అనేది అల్లాహ్ ఆగ్రహం కలిగించే విషయం.

75

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «خَيْرُ الْمَجَالِسِ أَوْسَعُهَا». (سنن أبي داود، رقم الحديث ٤٨٢٠، وصححه الألباني).

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించడం నేను విన్నాను: “(ఏదైనా) సమావేశానికి విశాలమైన ప్రదేశం ఉత్తమం”.

(సునన్ అబూ దావూద్, హదీసు నెంబరు 4820, పేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు ఈ హదీసును సహీహ్ గా నిర్ధారించారు)

❁ హదీసును ఉల్లేఖించిన వారి పరిచయము:

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ: వీరి పూర్తి పేరు , సాద్ బిన్ మాలిక్ బిన్ సనాన్ అల్ అన్సారి అల్ ఖజ్'రజీ. ప్రముఖులైన మరియు విద్వాంసులైన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) అనుచరుల్లో ఒకరు. వీరు పాల్గొన్న మొదటి ధర్మ యుద్ధం 'ఖన్ దక్',

ప్రవక్త (స)వారితో కలసి 12 యుద్ధాలలో పాల్గొన్నారు, హదీసు పుస్తకాలలో వీరి ద్వారా 1170 ప్రవచనాలు ఉల్లేఖించబడ్డాయి.

తన 86 వ ఏట హిజ్రీ శఖం 74 లో మరణించిన పిదప జన్నతుల్ బకీలో ఖననం చేయబడ్డారు.

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఏదైనా పనిమీద నలుగురు కూర్చోని మాట్లాడుకునేటప్పుడు ప్రదేశం విశాలంగా ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి, దీనివల్ల ఒకరి నుండి మరొకరికి ఇబ్బంది కలుగకుండా ఉంటుంది.
2. ప్రదేశం ఇరుకుగా ఉంటే అక్కడి ఇబ్బందుల వల్ల ఒకరినుండి మరొకరికి ఇబ్బంది లేదా ఇతర కారణాల వల్ల మనస్పర్ధలు కలిగే అవకాశం కూడా ఉండవచ్చు.

76

عَنْ عَائِشَةَ ۖ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ».
(صحيح مسلم، رقم الحديث ۲۲۳ - (۴۸۷)).

ఆయేషా (రదియల్లాహు అన్హా) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు రుకూ మరియు సజ్దాలో ఈ దుఆ చదివేవారు “సుబ్బూహున్ ఖుద్దూసున్ రబ్బుల్ మలాయికతి వర్రూహ్”. (అత్యంత దివ్యమైనవాడు, అత్యంత పరిశుద్ధుడు, దైవదూతలకు మరియు ఆత్మ (జిబ్రీలు అలైహిస్సలాం)కు ప్రభువు).

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 223-(487)).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఈ దుఆను కూడా ప్రవక్తవారు రుకూలో చదివారు కాబట్టి తరచుగా ఈ దుఆ కూడా రుకూలో చదువుతూ ఉండాలి.
2. ఈ హదీసులో పేర్కొనబడిన ‘రూహ్’ అంటే దాని సాధారణ అర్థం ‘ఆత్మ’. అయితే జిబ్రీలు అలైహిస్సలాంను కూడా రూహ్ అనే నామంతో పిలవబడింది, ఈ హదీసులో రూహ్ అంటే జిబ్రీలు అలైహిస్సలాం అయి ఉండవచ్చు ఎందుకంటే ఈ పేరుతో వీరి ప్రస్తావన మలాయికాతో (దైవదూతలు)తో కలసి వస్తూ ఉంటుంది. సూరా కద్ల్ లో ఇలా ప్రస్తావించబడింది “తనజ్జులుల్ మలాయికతు వర్రూహు బి ఇజ్’ని రబ్బీహిమ్ మిన్’ కుల్లి అమ్న్”. (ఆ రాత్రియందు దైవ దూతలు, ఆత్మ (జిబ్రీలు) తమ ప్రభువు ఉత్తరువుపై సమస్త విషయాల (నిర్వహణ) నిమిత్తం (దీని నుండి భువికి)దిగి వస్తారు).
3. నమాజులోని రుకూ స్థితిలో అల్లాహ్ యొక్క ఔన్నత్యాన్ని తలచడం మరియు సజ్దాలో స్మరణంతోపాటు దుఆ చేయడం ఉత్తమం.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفًا أَوْ لِيَصُومْ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلَا يُوَدُّ جَارَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ٦٤٧٥، وصحيح مسلم، رقم الحديث ٧٤ - (٤٧)، واللفظ للبخاري).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు, ఎవరైతే అల్లాహ్ మరియు ప్రళయదినం పై విశ్వాసముంచుతారో వారు ఏమైనా మాట్లాడితే మంచే మాట్లాడాలి లేకుంటే మౌనంగా ఉండాలి. ఎవరైతే అల్లాహ్ మరియు ప్రళయదినం పై విశ్వాసముంచుతారో వారు తమ పొరుగువారిని బాధించ కూడదు, ఎవరైతే అల్లాహ్ మరియు ప్రళయదినం పై విశ్వాసముంచుతారో వారు తమ ఇంట వచ్చిన అతిథిని గౌరవించాలి”.

(సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు 6475, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 74-(47), ఈ హదీసులోని పదాలు బుఖారీలోనివి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. కేవలం మంచిని మాత్రమే మాట్లాడాలని, అయినంత మేరా ఇతరులకు తోడ్పాటుగా ఉండాలని ఈ హదీసు తెలుపుతున్నది.
2. అల్లా మరియు ప్రళయదినం పై విశ్వాసం మంచి కార్యాలన్నిటికీ పునాదివంటిది. దైవ సంతుష్టత మరియు ప్రళయ దినాన మంచి ఫలితం పొందడానికి సత్కార్యాలు చేయాలి.
3. పొరుగువారితో మంచి సంబంధాలు కలిగిఉండాలని, ఎల్లప్పుడూ సహకారానికి సిద్ధంగా ఉండాలని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు చాలా నొక్కి చెబుతుండేవారు. తమ పొరుగువారితో ఎల్లప్పుడూ సత్ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలని ఇస్లాం విశ్వాసులకు ఆదేశిస్తుంది.
4. పొరుగువారితో మంచి సంబంధాలు, సహాయ సహకారాల గురించి ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఎంత సీరియస్‌గా ఉండేవారంటే ఒక సహాబీ మాటల్లో చెప్పాలంటే “బహుశా ఏదో ఒక నాడు పొరుగువారికి కూడా ఆస్తి హక్కు కల్పిస్తారేమోనాన్న అనుమానం కలిగేది.”
5. ఎందుకంటే సామాజిక సంబంధాలు చాలావరకు దీని మీదే ఆధారపడి ఉంటాయి.
6. అతిథుల పట్ల గౌరవ మర్యాదలు కలిగి ఉండడం అనేది విశ్వాస సంబంధిత విషయం, అతిథులను విలువివ్వడం ఎప్పుడూ మరువకూడదు.

7. మాటను అదుపులో ఉంచుకోవడం, పొరుగువారితో మంచి సంబంధాలు కలిగి ఉండడం మరియు అతిథుల పట్ల గౌరవ మర్యాదలు కలిగి ఉండడం ఇస్లామీయ విశ్వాసంలో ఒక భాగం.

78

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «لَا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ وَاحِدٍ مَرَّتَيْنِ». (صحيح البخاري، رقم الحديث ٦١٢٢، وصحيح مسلم، رقم الحديث ٦٣ - (٢٩٩٨)، واللفظ للبخاري).

అబూ హురైరా (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: “ఒక విశ్వాసి ఒకే రంధ్రం(పాము, తేలు వంటి విషతుల్యమైన జీవులు ఉండే పుట్ట) నుండి రెండు సార్లు కాటువేయబడడు” (సహీహ్ బుఖారీ హదీసు నెంబరు, 6133, సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 63-(2998), ఈ హదీసులోని వాఖ్యాలు బుఖారీకు చెందినవి).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. విశ్వాసి ఎప్పుడూ ముందుచూపుతో, దార్శనికంతో ఉండాలని ఈ హదీసు తెలుపుతున్నది. మోసపోకుండా జాగ్రత్తగా ఉండాలి.
2. మాటిమాటికి మోసపోయే పరిస్థితి తలెత్తనీయకూడదు.
3. చేసే ప్రతిపనిలో తెలివితేటలు, వివేకం ఉపయోగించాలి.

79

عَنْ أَسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صُنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ: جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا؛ فَقَدْ أَبْلَغَ فِي الثَّنَاءِ». (جامع الترمذي، رقم الحديث ٢٠٣٥، قال الإمام الترمذي عن هذا الحديث بأنه: حسن جيد غريب، وصححه الألباني).

ఉసామా బిన్ జైద్ (రదియల్లాహు అన్'హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ప్రవచించారు: “తనపట్ల మేలుచేసిన వానికి ‘జజాకల్లాహు ఖైర్’ (అల్లాహ్ నీకు మంచి ప్రతిఫలం నొసంగుగాక) అని చెప్పడం అతని కోసం అత్యుత్తమ ప్రశంస అవుతుంది”.

(జామే తిర్మిజీ, హదీసు నెంబరు 2035. ఈ హదీసు గురించి ఇమామ్ తిర్మిజీ వారు హసన్, జయిద్, గరీబ్ అన్నారు, షేక్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ వారు దీనిని సహీహ్గా నిర్ధారించారు).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. మీకు ఎవరైనా ఏదైనా మీలు చేస్తే అతనికి మీరు ఇచ్చే అత్యంత విలువైన బదులు ఏమిటంటే “జజాకల్లాహు ఖైర్” (అల్లా మీకు అత్యంత మంచి ప్రతిఫలం నోసంగుగాక) అని అనడం.
2. ఇలా చెప్పడం కృతజ్ఞత యొక్క అత్యున్నత స్థితి అని ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు సెలవిచ్చారు..
3. ఇది కేవలం కృతజ్ఞత మాత్రమే కాదు ఇది మీరు అతని కోసం చేస్తున్న దుఆ (వేడుకోలు) కూడా అవుతుంది.
4. మీరు ఇవ్వగలిగే బదులు కన్నా అల్లాహ్ తో మీ వేడుకోలు ద్వారా ఇన్ షాఅల్లా వారికి అందేదీ అత్యున్నతంగా ఉంటుంది. ఉదాహరణకు ఒక పెద్ద ధనికుడు మీకు ధన సాయం చేస్తే తిరిగి మీరు అతనికి సరిపడా ఉన్నతమైన బదులు బహుశా ఇవ్వలేరు, అల్లా మాత్రమే అతనికి సరిపడా బదులు ఇవ్వగలడు.

80

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رضي الله عنه، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَنُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِائَةً مَرَّةً». (صحيح مسلم، رقم الحديث ٤٢ - (٢٧٠٢)).

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రదియల్లాహు అన్ హు) వారి ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారు ఇలా ఉపదేశించారు: “ఓ జనులారా అల్లాహ్ వైపు ప్రశ్నాత్తాప భావంతో మరలండి, నేను ఒక రోజులో అతనికి వంద సార్లు క్షమాపణ వేడుకుంటాను”

(సహీహ్ ముస్లిం హదీసు నెంబరు 42-(2702)).

❁ ఈ హదీసు యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రయోజనాలు:

1. ఇస్లాంలో ప్రశ్నాత్తాపం(తొబా) అనేది చాలా కీలకమైనది, అల్లాహ్ కు మనం చేసే ఆరాధనలలో అల్లాకు ఇష్టమైన వాటిలో ఈ ప్రశ్నాత్తాపం కూడా ఒకటి, కావున తప్పు జరిగినప్పుడు ప్రశ్నాత్తాప పడడం తప్పనిసరి.
2. తొబా పాపాలను కడిగివేస్తుంది, మనస్సును పరిశుద్ధపరుస్తుంది, అల్లా అభీష్టాన్ని బట్టి పాపాలుకూడా పుణ్యాలుగా మార్చబడతాయి.
3. ఎవరూకూడా అల్లాహ్ యొక్క కరుణ, కటాక్షాల విషయంలో నిరాశ చెందకూడదు, స్వచ్ఛమైన సంకల్పంతో చేసిన తొబాను అల్లాహ్ తప్పకుండా స్వీకరిస్తాడు.
4. పాపాలు ఎన్ని ఉన్నా కూడా అల్లాహ్ ముందు ప్రశ్నాత్తాప పాడడానికి వెనుకాడకూడదు, ఈ తొబా అనేది అల్లాహ్ వద్ద అంగీకరింపబడాలంటే దానికి కొన్ని షరతులున్నాయి.

1. అల్లాహ్ యొక్క సంతుష్టత పొందడానికే మాత్రమే తౌబా చేయాలి.
2. దైవ వ్యతిరేఖ కార్యాలను పూర్తిగా విడనాడాలి.
3. చేసిన తప్పులపై బాధ కలిగి ఉండాలి.
4. మరలా ఆ తప్పు జరగకూడదనే ధృఢ సంకల్పం కలిగి ఉండాలి.
5. మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగి ఉంటే ఆ హక్కులను తిరిగి ఇవ్వగలిగితే వెంటనే ఇవ్వాలి, ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంటే వారిని క్షమాపణ కోరాలి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ హక్కులను ఉల్లంఘిస్తే బహుశా అతను క్షమించవచ్చు, కానీ మనుషుల హక్కుల విషయంలో వారు క్షమించనతవరకూ అల్లా కూడా క్షమించడు.
6. ప్రశ్నాత్తాపం అనేది సూర్యుడు పడమర నుండి ఉదయించక ముందే (ప్రళయం రాకముందు) మరియు మరణ సంకేతాలు మొదలవక మునుపే జరగాలి.

సర్వ మంచి కార్యాలు అల్లాహ్ ద్వారానే పూర్తి అవుతాయి
అల్-హందుల్లిల్లాహ్

IslamHouse.com

 IslamHouseOr

 IslamHouseOR/

 islamhouse.com/or/

 IslamHouseOr/

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

 Guidetoislam.org

 Guidetoislam1

 Guidetoislam

 www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف: +٩٦٦١١٤٤٥٤٩٠٠ فاكس: +٩٦٦١١٤٩٧٠١٢٦ ص ب: ٢٩٤٦٥ الرياض: ١١٤٥٧

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126

